

Meerjarenbeleidsplan van de
Koninklijke Beroepsorganisatie van
Gerechtsdeurwaarders 2016-2020

ik zal handhaven

Van gelijk hebben naar gelijk krijgen

Ik zal handhaven

1	Inleiding	6
2	Een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving	10
	Inleiding	12
2.1	Kennisgeving en procesinleiding	14
2.2	Rechtspraak	17
2.3	Informatievoorziening	19
2.4	Beslag en executie	24
2.5	De gerechtsdeurwaarder als tenuitvoerleggingsautoriteit	26
2.6	Proces-verbaal van constatering	27
3	De gerechtsdeurwaarder	30
	Inleiding	32
3.1	Kernwaarden	34
3.2	Kwaliteit, toezicht en tuchtrecht	35
3.3	Kennis, vaardigheden en onderzoek	41
3.4	Ambtelijke tarieven	46
3.5	Ondernemerschap en perspectief	49
3.6	Internationale samenwerking	52
3.7	Digitalisering en innovatie	54
3.8	Het gezag van de gerechtsdeurwaarder	56
3.9	Publiek en politiek debat	58
4	Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders	62
	Inleiding	63
4.1	Communicatie	64
4.2	Structuur	65
4.3	Budget	69
	Nawoord	71
	Bijlage: Global Code of Enforcement	73
	Bijlage: Aanbevelingen	79

Inleiding

De maatschappij verandert en de Nederlandse rechtshandhaving verandert ook	7
Van korte termijn naar lange termijn	7
Meerjarenbeleidsplan	8
Krachtige herpositionering	8
Doel: verbetermogelijkheden	9
Doelgroep	9
Leeswijzer	9

Vertrouwen in de samenleving en in de rechtstaat kan alleen bestaan als de samenleving weet en ervaart dat de beslissing van de rechter wordt geëerbiedigd en kan worden afgedwongen als partijen een beoogd evenwicht niet vrijwillig herstellen. Om deze reden is de gerechtsdeurwaarder nodig.¹ Hij biedt de samenleving rechtszekerheid. De overheid heeft het altijd van groot belang gevonden dat de beroepsgroep van gerechtsdeurwaarder zich bezint op de aard en essentie van het ambt. Die aard en essentie van het ambt is dat de gerechtsdeurwaarder zorg draagt voor verwezenlijking van het recht en daartoe concreet bijdraagt aan een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving. Hij vormt daarmee het sluitstuk van een democratische samenleving, is een essentieel onderdeel van de rechtsstaat, noodzakelijk voor de bescherming van rechten en onmisbaar voor economisch vertrouwen en een goed investeringsklimaat. De gerechtsdeurwaarder is de stok achter de deur en zorgt ervoor dat degene die gelijk heeft, ook gelijk krijgt.

De maatschappij verandert en de Nederlandse rechtshandhaving verandert ook

De maatschappij en het maatschappelijk speelveld veranderen. Dit geldt ook voor de Nederlandse rechtshandhaving én de manier waarop de gerechtsdeurwaarder en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) hun werkzaamheden uitvoeren. Een aantal voorbeelden:

- Het model van de gerechtsdeurwaarder als ambtenaar-ondernemer staat onder druk.
- De rol en de werkzaamheden van de gerechtsdeurwaarder veranderen.
- Het beslag- en executierecht is verouderd.
- De minister van Veiligheid en Justitie heeft het programma KEI (Kwaliteit en Innovatie rechtspraak) geïntroduceerd om de rechtspraak te moderniseren.
- De maatschappij wordt complexer en digitaliseert in hoog tempo.

Van korte termijn naar lange termijn

De ledenraad van de KBvG heeft de commissie Meerjarenbeleid in het leven geroepen met de opdracht een visie te ontwikkelen voor koersvast beleid. Dit Meerjarenbeleidsplan is het resultaat van deze opdracht.

Rechtshandhaving moet rechtvaardig en effectief zijn om alle maatschappelijke functies (publiek en privaat) te laten functioneren. De rechtshandhaving is de kernfactor van economisch vertrouwen, ontwikkeling en groei én het is de omgeving waarbinnen de gerechtsdeurwaarder werkt. Een heldere visie op de rechtshandhaving is daarom van het grootste belang om de samenleving en economie op de juiste wijze te dienen.

1 "Dat deurwaarders bij schuldenaren niet geliefd zijn, zal wel komen omdat hij hen aan zijn opeisbare verplichtingen herinnert. De deurwaarder, zo wordt wel gezegd, doet wat de veroordeelde zelf had moeten doen." Uit N.J.M. Tijhuis, *De Nederlandse Gerechtsdeurwaarder. De historische ontwikkeling van de Nederlandse gerechtsdeurwaarder in vogelvucht*, Almelo: Lulof Druktechniek, 2009, p. 7.

Binnen de KBvG kregen (concrete) kortetermijnproblemen in het verleden vaak voorrang op lange-termijnproblemen. Een strategie ontbrak. Gevolg: voor het middellang beleid ontbraken daardoor

De gerechtsdeurwaarder als hoeder van een rechtvaardige en effectieve civiele rechtshandhaving

vaak een gemeenschappelijke taal en een kader. Er werd wel gesproken over de toekomst, maar zonder dat daarbij duidelijkheid was over het einddoel waarnaar gestreefd werd. Discussies over vooruitgang binnen de beroepsorganisatie liepen vaak vast, of acties werden voorkomen met

drogredenen of door een simpel probleem moeilijk te maken. Jarenlang kwamen dezelfde thema's naar voren, om onopgelost weer te verdwijnen. Veel moeilijke keuzes werden zo vooruitgeschoven.

Meerjarenbeleidsplan

Onderstaande vragen zijn de uitgangspunten geweest voor het schrijven van het meerjarenbeleidsplan:

- Is er in Nederland sprake van een rechtvaardige en effectieve rechtshandhaving?
- Wat is de aard en essentie van het ambt van gerechtsdeurwaarder?
- Wat is de toegevoegde waarde van de gerechtsdeurwaarder voor de Nederlandse samenleving en economie?
- Welke maatregelen zijn nodig om tot verbetering te komen?
- Welke gevolgen heeft dit voor de KBvG?

Krachtige herpositionering

De KBvG kiest voor een krachtige herpositionering van de gerechtsdeurwaarder en de KBvG als hoeder van een rechtvaardige en effectieve civiele rechtshandhaving. Wie zijn spelregels niet bepaalt, wordt namelijk geconfronteerd met die van anderen. De KBvG heeft niet alleen de mogelijkheid de spelregels te bepalen, dit is ze ook aan haar stand verplicht: noblesse oblige. Zo maken we er een eerlijker, beter en mooier speelveld van.

De KBvG ziet het onder andere als haar taak om:

- De ontwikkelingen bij te houden in en om het werkveld van de gerechtsdeurwaarder;
- Problemen te signaleren;
- Met een oplossing te komen voor deze problemen;
- Hieraan een eigen (langetermijn)visie en beleid te koppelen.

Doel: verbetermogelijkheden

De KBvG heeft de ontwikkelingen in het werkveld van de gerechtsdeurwaarder en de bijbehorende verbetermogelijkheden onderzocht. Zo wordt duidelijk hoe de gerechtsdeurwaarder zo effectief en efficiënt mogelijk zijn werk als ambtenaar en ondernemer kan uitvoeren, zodat dat wat de rechter bepaalt, ook daadwerkelijk gebeurt. De gerechtsdeurwaarder kan zijn werk alleen maar uitvoeren als hij beschikt over voldoende middelen en bevoegdheden.

Doelgroep

Dit rapport is bestemd voor de beleidsbepalers in Nederland (politici, ambtenaren, beslissers en beïnvloeders van de politiek), stakeholders en voor alle leden van de KBvG.

Leeswijzer

Met dit rapport introduceren wij een nieuw beleidsplan voor de periode 2016 – 2020, waaraan alle leden van de ledenraad zich committeren en waarmee wij alle beleidsbepalers in Nederland een overzicht geven van de aanbevelingen.

In dit rapport hebben we daarom voor de volgende opbouw gekozen:

- In hoofdstuk 2 beschrijven we de ontwikkelingen binnen de rechtshandhaving en geven we aanbevelingen voor de benodigde middelen en bevoegdheden van de gerechtsdeurwaarder om tot een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving te komen.
- In hoofdstuk 3 beschrijven we de ontwikkelingen binnen het werkveld van de gerechtsdeurwaarder en geven we aanbevelingen rond de beleidsthema's: kwaliteit, toezicht en tuchtrecht; kennis, vaardigheden en onderzoek; ambtelijke tarieven; ondernemerschap en perspectief; internationale samenwerking; digitalisering en innovatie; het gezag van de gerechtsdeurwaarder; publiek en politiek debat.
- In hoofdstuk 4 beschrijven we de taakomschrijving en de structuur van de KBvG, en geven we aanbevelingen die ervoor zorgen dat de KBvG de gerechtsdeurwaarder nog beter kan vertegenwoordigen en dienen.

Aan het begin van ieder hoofdstuk staan de aanbevelingen opgesomd. In de tekst die volgt staan de toelichting en onderbouwing van deze aanbevelingen weergegeven.

Een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving

	Inleiding	12
	Middelen en bevoegdheden	12
2.1	Kennisgeving en procesinleiding	14
2.1.1	Laat de kennisgeving van (buiten)gerechtelijke stukken bij de gerechtsdeurwaarder	15
2.1.2	Behoud de rol van de gerechtsdeurwaarder bij de procesinleiding	15
2.1.3	Faciliteer digitale kennisgeving en communicatie	16
2.2	Rechtspraak	17
2.2.1	Zorg voor goede toegang tot het recht door herziening van het griffierechtenstelsel	17
2.2.2	Bied kwaliteit van rechtspraak	17
2.2.3	Geef de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid tot het afgeven van een executoriale titel	18

2.3	Informatievoorziening	19
2.3.1	Zorg ervoor dat de verweerder verplicht is informatie te geven over zijn gehele vermogen	19
2.3.2	Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder eenvoudig informatie over het vermogen van de verweerder kan verkrijgen	20
2.3.3	Geef de KBvG een sleutelrol rond informatie, veiligheid en privacywetgeving	21
2.3.4	Vorm als gerechtsdeurwaarder het knooppunt van betrouwbare informatie	22
2.3.5	Zorg ervoor dat de KBvG een jaarlijkse monitor publiceert met cijfers over economie, maatschappij en rechtsstaat	23
2.3.6	Laat de gerechtsdeurwaarder de ogen en oren van de overheid zijn	23
2.4	Beslag en executie	24
2.4.1	Moderniseer het beslag- en executierecht	24
2.4.2	Maak executieverkoop ook onderhands en via internet mogelijk	24
2.4.3	Leg beslag op auto's via het register van de Rijksdienst voor het Wegverkeer	25
2.4.4	Schep duidelijkheid in gerechtelijke ontruiming	25
2.4.5	Zorg voor een effectieve en efficiënte samenwerking met Justitie	25
2.5	De gerechtsdeurwaarder als tenuitvoerleggingsautoriteit	26
2.5.1	Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder zich direct kan wenden tot de rechter	26
2.5.2	Laat invorderingen centraal geregeld worden	26
2.6	Proces-verbaal van constatering	27
2.6.1	Verstevig de positie van het proces-verbaal van constatering in het bewijsrecht	28
2.6.2	Waarborg de doelmatigheid en kwaliteit van het proces-verbaal van constatering door middel van richtlijnen	28
2.6.3	Verricht onderzoek naar het maatschappelijk voordeel van het proces-verbaal van constatering	28

Inleiding

De plaats van de gerechtsdeurwaarder in ons rechtsbestel geeft hem een bijzondere verantwoordelijkheid voor het functioneren van dat rechtsbestel en voor het vertrouwen van de burger in de rechtsstaat. Deze verantwoordelijkheid geldt als logisch gevolg ook voor de KBvG, die als publiek-rechtelijke beroepsorganisatie belast is met de vertegenwoordiging van het ambt en met de goede beroepsuitoefening ervan.

Middelen en bevoegdheden

De gerechtsdeurwaarder heeft toebedeelde staatsmacht. Dit uitgangspunt is essentieel voor het werk dat de gerechtsdeurwaarder doet. Zijn ambtelijke taken en zijn effectiviteit als onbezoldigd ambtenaar en de mogelijkheid van nevenactiviteiten als incasso, maken de Nederlandse gerechtsdeurwaarder tot wat hij is. Sterker nog, de 'nevenactiviteit' incasso is onlosmakelijk verbonden met het ambt van gerechtsdeurwaarder. Door een effectieve incasso worden onnodige juridische procedures namelijk voorkomen. Ook dit draagt bij aan een effectieve en efficiënte rechtshandhaving.

Wanneer de uitvoerende macht van de gerechtsdeurwaarder wordt ingezet, dan heeft zowel de verzoeker, de verweerder, de hele maatschappij en de overheid er belang bij om dit zo snel, effectief, efficiënt en respectvol mogelijk af te handelen.² Het onvoorwaardelijke uitgangspunt van onze rechtsstaat is dat verplichtingen moeten worden nagekomen en afdwingbaar moeten zijn als dat niet gebeurt.³

De gerechtsdeurwaarder kan de kernwaarden van de rechtshandhaving alleen dan hoog houden als hij daar voldoende middelen en bevoegdheden voor tot zijn beschikking heeft. Deze middelen en bevoegdheden zijn niet altijd beschikbaar. De KBvG is gedreven om ervoor te zorgen dat de gerechtsdeurwaarder de middelen en bevoegdheden krijgt die hij nodig heeft, voor:

2 "For the rule of law to be maintained and for court users to have confidence in the court system, there needs to be effective but fair enforcement processes." CEPEJ(2009)11REV2, nr. 6.

3 EHRM 27 juni 2000, 32842/96 (*Nuutinen/Finland*); EHRM 19 maart 1997, NJ 1998, 434 (*Hornsby/Griekenland*); Hof 's-Hertogenbosch 11 juli 1995, ECLI:NL:GHSHE:1995:AC2075.

- **Kennisgeving en procesinleiding**
 - Laat de kennisgeving van (buiten)gerechtelijke stukken bij de gerechtsdeurwaarder
 - Behoud de rol van de gerechtsdeurwaarder bij de procesinleiding
 - Faciliteer digitale kennisgeving en communicatie
- **Rechtspraak**
 - Zorg voor een goede toegang van het recht door herziening van het griffierechtenstelsel
 - Bied kwaliteit van rechtspraak
 - Geef de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid tot het afgeven van een executoriale titel
- **Informatievoorziening**
 - Zorg ervoor dat de verweerder verplicht is om informatie te geven over zijn gehele vermogen
 - Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder eenvoudig informatie over het vermogen van de verweerder kan verkrijgen
 - Geef de KBvG een sleutelrol rond informatie, veiligheid en privacywetgeving
 - Vorm als gerechtsdeurwaarder het knooppunt van betrouwbare informatie
 - Zorg ervoor dat de KBvG de eigen big data ontsluit en deelt
 - Zorg ervoor dat de KBvG een jaarlijkse monitor publiceert met cijfers over economie, maatschappij en rechtsstaat
 - Laat de gerechtsdeurwaarder de ogen en oren van de overheid zijn
- **Beslag en executie**
 - Moderniseer het beslag- en executierecht
 - Maak executieverkoop ook onderhands en via internet mogelijk
 - Leg beslag op auto's via het register van de Rijksdienst voor het Wegverkeer
 - Schep duidelijkheid in gerechtelijke ontruiming
 - Zorg voor een effectieve en efficiënte samenwerking met Justitie
- **De gerechtsdeurwaarder als tenuitvoerleggingsautoriteit**
 - Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder zich direct kan wenden tot de rechter
 - Laat invorderingen centraal geregeld worden
- **Proces-verbaal van constatering**
 - Verstevig de positie van het proces-verbaal van constatering in het bewijsrecht
 - Waarborg de doelmatigheid en kwaliteit van het proces-verbaal van constatering door middel van richtlijnen
 - Verricht onderzoek naar het maatschappelijk voordeel van het proces-verbaal van constatering

2.1 Kennisgeving en procesinleiding

In het kader van de rechtszekerheid is het van het grootste belang dat documenten en verklaringen gericht aan een partij, daadwerkelijk door die partij worden ontvangen en dat hiervan dwingend

De gerechtsdeurwaarder is de enige die kan garanderen dat partijen op een juiste en volledige manier worden geïnformeerd.

bewijs kan worden geleverd. De ontvanger heeft daarbij recht op een duidelijke uitleg en voorlichting over de aard en gevolgen van de verklaring. Deze kennisgeving vormt een essentieel onderdeel van het recht op een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM.⁴

De rol van de gerechtsdeurwaarder tijdens de inleiding van het geding, en de kennisgeving van documenten en verklaringen heeft tot doel rechtszekerheid te bieden aan partijen en dient – in het verlengde van de rechterlijke macht – de zorgvuldigheid en effectiviteit van de rechtspleging.

Bij de kennisgeving van documenten en verklaringen bij exploit, is het de gerechtsdeurwaarder die:

- Verantwoordelijk is voor de inhoud van zijn exploit;
- Instaat voor de juiste vermelding van de afzender en ontvanger;
- De adresgegevens verifieert in de basisregistraties;
- Garandeert dat de documenten of verklaringen de ontvanger tijdig bereiken, waar ook ter wereld;
- Een *belehrungs*- en informatieplicht heeft ten opzichte van de verweerder of een derde;
- De communicatie ratificeert en van dit alles een authentieke akte opmaakt die kan dienen als dwingend bewijs.

De betekening van documenten en verklaringen bij exploit vormt daarmee ook het enige instrument om zowel juridische zekerheid als informatieoverdracht te garanderen.

Uit onderzoek van de KBvG blijkt dat 93% van de gerechtsdeurwaarders de betekening van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken ziet als het belangrijkste onderdeel van zijn ambt. De gerechtsdeurwaarder is zich daarbij zeer bewust van zijn onafhankelijke taak, en ziet het zwaartepunt van zijn taak bij het oplossen van problemen en het helpen van zowel de verzoeker als de verweerder en het bieden van rechtsbescherming. Het persoonlijk contact met mensen en het bijdragen aan rechtvaardigheid zijn niet alleen de meest aantrekkelijke aspecten van het vak, maar meteen ook de belangrijkste drijfveren om gerechtsdeurwaarder te zijn.

⁴ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 17.

2.1.1 Laat de kennisgeving van (buiten)gerechtelijke stukken bij de gerechtsdeurwaarder

Het exploit is bij uitstek de beste waarborg dat (proces)stukken de geadresseerde bereiken. Vanwege het grote belang moet uitbrenging daarvan in handen van de gerechtsdeurwaarder blijven.

De gerechtsdeurwaarder is de enige die kan garanderen dat partijen op juiste, tijdige en volledige manier worden geïnformeerd⁵ en hij is het best in staat om te oordelen over de haalbaarheid van de invordering. Daarbij is de gerechtsdeurwaarder de enige juridische professional die gewend is bij de burger over de vloer te komen en de complexiteit van het recht te vertalen naar begrijpelijke informatie. Hij geeft daarbij eerstelijns juridisch advies. Als er echt iets aan de hand is, is dat advies van een specialist niet alleen wenselijk, maar vooral ook noodzakelijk. Daarbij kan hij dankzij de informatie die hij verzamelt en het contact dat hij maakt, partijen bewegen tot een aanvaardbare oplossing. De gerechtsdeurwaarder staat met twee voeten in de samenleving en kan met zijn kennisgeving bij uitstek aan bemiddeling doen. Op deze manier vervult de gerechtsdeurwaarder zijn rol als bemiddelaar en poortwachter en voorkomt hij kosten.

De kennisgeving van (buiten)gerechtelijke stukken heeft tot doel:

- De verweerder op de hoogte stellen van de gevolgen en kosten van tenuitvoerlegging indien niet wordt voldaan aan een verplichting;
- De verweerder op de hoogte stellen van tenuitvoerleggingshandelingen die ten laste van hem plaats hebben gevonden;
- De derden die bij de tenuitvoerlegging betrokken raken informeren over hun rechten en plichten;
- Dwingend bewijs leveren welke informatie op welke datum aan welke partij is overgebracht.

De gerechtsdeurwaarder kan de rechtspraak ontlasten en de maatschappij geld besparen

2.1.2 Behoud de rol van de gerechtsdeurwaarder bij de procesinleiding

Het recht op een eerlijk proces begint met een behoorlijke oproeping waarbij de verweerder wordt geïnformeerd over zijn rechten en plichten. Alles wat geldt voor de kennisgeving van gerechtelijke stukken geldt daarom eens te meer voor de kennisgeving van het stuk dat het proces inleidt. De gerechtsdeurwaarder draagt er zorg voor dat de procesinleiding zorgvuldig gebeurt en zijn rol hierin moet altijd worden behouden.

Bij de procesinleiding treedt de gerechtsdeurwaarder ook op als poortwachter. Uit onderzoek van de KBvG blijkt bijvoorbeeld dat meer dan 10% van de betekende dagvaardingen niet leidt tot een procedure, omdat de zaak voordien geschikt wordt of omdat de gerechtsdeurwaarder de verzoeker adviseert van de procedure af te zien. Bijvoorbeeld omdat hij op de hoogte is geraakt van de verhaalspositie van de verweerder.

⁵ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 17. Zie verder: Hof Arnhem-Leeuwarden 16 september 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:7143, Hof Arnhem-Leeuwarden 3 juni 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:4326 en Hof Arnhem-Leeuwarden 17 december 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:9640.

2.1.3 Faciliteer digitale kennisgeving en communicatie

De gerechtsdeurwaarder zal in de toekomst ook een *Legal Electronic Officer (LEO)* zijn, met de KBvG als gerechtelijk logistiek centrum. Het is daarom van belang om:

- In te zetten op een digitaal gerechtelijk logistiek centrum, waarbij de gerechtsdeurwaarder als autoriteit de documenten en verklaringen analoog en digitaal overbrengt;
- Persoonlijk contact en informatievoorziening bij de betekening en kennisgeving centraal te laten staan;
- Digitale betekening mogelijk te maken voor de gerechtsdeurwaarder, waarbij hij zelf beslist of digitale betekening volstaat, of dat persoonlijke uitreiking nodig is (als dit niet wettelijk is bepaald);
- Te zorgen voor de mogelijkheid om een exploot te kunnen afgeven met een digitale handtekening.

Verklaringen en documenten die via dit logistiek centrum ter kennis worden gebracht aan een digitale woonplaats moeten voldoen aan alle waarborgen en bieden alle garanties. De authenticiteit van gerechtelijke berichten en vonnissen moet gegarandeerd kunnen blijven. De KBvG moet daarom – als betrouwbare en onafhankelijke partij – een systeem ontwikkelen voor die veilige en gegarandeerde elektronische overdracht van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken.

Digitalisering van de kennisgeving kan onder omstandigheden effectief zijn, maar mag de persoonlijke betekening niet vervangen. De digitale betekening moet mogelijk zijn, maar uitsluitend onder de waarborgen die de persoonlijke kennisgeving kent, zoals het verifiëren van de essentiële gegevens van verzoeker en verweerder en het ratificeren van de boodschap en de ontvangst ervan. Juist in een meer digitale wereld zijn persoonlijk contact en de menselijke maat goud waard⁶, en zijn deze vereist om informatie te geven en goed begrip ervan te garanderen. De gerechtsdeurwaarder komt als enige nog ter plaatse om te zien of de virtuele of administratieve werkelijkheid overeenkomt met de feitelijke situatie, en maakt echt contact met de persoon.

Bovenal moet in alle gevallen de gerechtsdeurwaarder bij de betekening betrokken blijven, en is het de gerechtsdeurwaarder die beslist of volstaan kan worden met digitale betekening of dat persoonlijke kennisgeving geboden is.

Het is belangrijk om te beseffen dat de taak van de gerechtsdeurwaarder niet wijzigt door digitalisering, maar dat de middelen waarmee hij zijn taken uitvoert, wijzigen. Zo is het de gerechtsdeurwaarder die in het verleden, maar ook in de toekomst de inhoud en ontvangst van (digitale) verklaringen en berichten moet garanderen, verifiëren en ratificeren. De KBvG moet ook bepalen

6 Of, zoals aangegeven tijdens het congres van de Vereniging Nederlandse Gemeenten: "Naast optimale digitale dienstverlening, is menselijk contact goud waard. Niet de techniek, maar de relatie met de burger moet centraal staan." VNG/KING Nieuwjaarscongres 2016.

dat en onder welke condities een digitale handtekening de natte handtekening op afschriften en exploten kan vervangen.

Tegelijkertijd moeten overbodige en kostenverhogende bepalingen worden geschrapt. De betekening aan het parket van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie dient bijvoorbeeld geen enkel doel.

2.2 Rechtspraak

Rechtshandhaving begint bij rechtspraak. Die rechtspraak moet kwalitatief, toegankelijk en betaalbaar zijn. De realiteit is dat de rechtsspraak:

- Overbelast is geraakt;
- Hoge kosten met zich meebrengt;
- In veel gevallen traag functioneert.⁷

2.2.1 Zorg voor goede toegang tot het recht door herziening van het griffierechtenstelsel

De KBvG blijft inzetten op herziening van het griffierechtenstelsel om de toegang tot de rechter beter te waarborgen en een beter evenwicht te realiseren.⁸

Dat de toegang tot de rechter essentieel is, wordt zowel nationaal als internationaal breed onderkend.⁹ Zodra de toegang tot het recht wordt beperkt, kan het behoud van de rechtsstaat in gevaar komen.¹⁰ Bijvoorbeeld door fors stijgende griffierechten. Verzoekers zien door de fors stijgende griffierechten en comparities steeds vaker af van een rechtsgang, zeker bij kleinere vorderingen.¹¹ Daarbij is de differentiatie in griffierechten niet doordacht, en worden de verkeerde groepen (zoals het mkb en schuldenaren) onevenredig benadeeld.

2.2.2 Bied kwaliteit van rechtspraak

De rechtspraak is zodanig belast dat de achterstand en doorlooptijd toenemen en rechters klagen over werkdruk. Rechters maken zich grote zorgen en vrezen voor de kwaliteit van rechtspraak. Uit het Jaarverslag Rechtspraak 2014 blijkt dat het grote aantal rechtszaken één van de oorzaken

7 M. Scheepmaker, 'Voorwoord', *Justitiële verkenningen: Toegankelijkheid van het recht* 2014-1, p. 5.

8 Tjeenk Willink: "Wanneer de vraag het aanbod dreigt te overtreffen, worden de drempels verhoogd. Allemaal buitengewoon rationeel. Met slechts één nogal principiële 'maar': het doet afbreuk aan het karakter van rechtspraak als collectief goed." Uit 'De rechterlijke functie in de veranderde democratische rechtsstaat', *NJB* 2014/1, p. 22.

9 Zie bijvoorbeeld art. 17 Grondwet; art. 6 EVRM en art. 47 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

10 M. ter Voert, 'Toegang tot recht in beweging. Over burgers en hun oplossingsstrategieën', *Justitiële verkenningen: Toegankelijkheid van het recht* 2014-1, p. 62 e.v..

11 Zo is het aantal afgeboekte facturen gestegen van 50.000 in 2013 tot 130.000 in 2015 met een schadebedrag dat is verhoogd van € 5 miljoen naar € 45 miljoen. Uit: 'Miljoenschade door oninbare facturen', *FD* 25 november 2015. In 2010 heeft het Nederlands bedrijfsleven € 15 miljard aan onbetaalde rekeningen afgeschreven. Meer recente cijfers zijn niet voorhanden maar de trend voorspelt een forse stijging. *Eindrapportage. Evaluatie van de wanbetalersregeling. "Kort op de bal"*, 2011.

is die ertoe heeft geleid dat de zorg voor kwaliteit van rechtspraak naar de achtergrond is gedrukt. Dat blijkt ook uit het Meerjarenplan van de Rechtspraak 2015-2020, waarin staat vermeld dat de hoge werkdruk een bedreiging vormt voor de kwaliteit van rechtspreken.¹² Deze ontwikkeling kan leiden tot onzorgvuldige rechtspraak en foutieve vonnissen.

2.2.3 Geef de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid tot het afgeven van een executoriale titel

De KBvG is van mening dat de gerechtsdeurwaarder de maatschappij tientallen miljoenen per jaar kan besparen indien het de gerechtsdeurwaarder mogelijk wordt gemaakt in erkende of niet-betwiste geldvorderingen een executoriale titel af te geven.¹³ Deze titel kan worden afgegeven als er na betekening van de vordering van de verzoeker, onder aanzegging van de rechten en plichten van de verweerder, binnen bijvoorbeeld veertien dagen erkenning of geen betwisting heeft plaatsgevonden. Daarvan maakt de gerechtsdeurwaarder proces-verbaal op welke authentieke akte executoriale

Effectieve rechtshandhaving begint met informatie

kracht heeft. Deze uitvoerbare titel moet eenvoudig zijn aan te tasten door de verweerder door een verzetprocedure te starten, waarmee het recht op verdediging blijvend is gewaarborgd.

Nu er bij erkende of niet-betwiste vorderingen geen sprake is van een geschil heeft de rechter hier geen taak. De tussenkomst van de rechter om in deze zaken uitvoerbare titels te verschaffen is overbodig, administratief belastend en zeer kostenverhogend. Het invorderen van onbetwiste schulden via gerechtelijke weg leidt tot een disproportionele inzet van middelen van rechtspraak¹⁴ en levert maatschappelijke schade op. Naast het hoge kostenrisico dat de procedure meebrengt voor de verzoeker, drukken de kosten uiteindelijk ook op de verweerder. Door het onafhankelijk en openbaar ambt van de gerechtsdeurwaarder op deze wijze in te zetten, wordt rechtshandhaving effectiever en efficiënter zonder afbreuk te doen aan de bescherming van de belangen van de verweerder. Tegelijkertijd wordt de rechtspraak ontlast door zich te focussen op haar kerntaak: het beslechten van geschillen en het vaststellen van feiten.

12 Ook blijkt uit de zgn. Tegenlicht-enquête onder meer dat 87% van de rechters vindt dat er te veel nadruk ligt op bedrijfsvoering en te weinig op kwaliteit. Meer dan 90% heeft zorgen over de digitalisering en 88% van de rechters ziet kwaliteitsverlies.

13 Recent werd een scriptie geschreven over het onderwerp. Zie: P.T.D. van Damme, Justitie met de tijd mee. De gerechtsdeurwaarder en het opstellen van executoriale titels bij erkende dan wel niet-betwiste geldvorderingen (scriptie Utrecht HU), 2015.

14 Hoge Raad voor de Justitie (België), Ambtshalve advies, Voorontwerp van wet houdende wijzigingen van het burgerlijk procesrecht mei 2015, p. 10. Hetzelfde standpunt werd in Nederland al in 1935 gehuldigd en is – helaas – nog altijd actueel: “De praktijk der verstekken heeft groote nadeelen. Zij voert tot verspilling van geld en arbeidskrachten (...). Doch onder de verstrekpraktijk (...) lijden wel het meest de schuldeisers. Om tot hun recht te komen, zien zij zich genoopt een vrij omslachtige en kostbare procedure te beginnen.” Handelingen der Staten-Generaal 1935-1936, bijlage 174, p. 1-7.

2.3 Informatievoorziening

Hoe meer informatie de gerechtsdeurwaarder tot zijn beschikking heeft, hoe efficiënter de tenuitvoerlegging ingericht kan worden en hoe beter rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden van het geval, waarmee kosten worden beperkt. Een van de meest beklemmende factoren is dat de gerechtsdeurwaarder als openbaar ambtenaar beschikbare informatie wordt onthouden die essentieel is voor het uitoefenen van zijn staatstaak. Aan de gerechtsdeurwaarder moet daarom zoveel mogelijk informatie toegankelijk worden gemaakt.

2.3.1 Zorg ervoor dat de verweerder verplicht is informatie te geven over zijn gehele vermogen

De verweerder staat met zijn volledige vermogen in voor zijn schulden. Als hij niet aan zijn veroordeling wil of kan voldoen dan moet de verweerder opgave doen van zijn vermogen om de tenuitvoerlegging zo efficiënt mogelijk te maken.

Hoewel in Nederland de verplichting om informatie te geven over het vermogen bestaat¹⁵, is deze niet effectief. In de eerste plaats lijkt uit de wet te volgen dat de verweerder alleen verplicht is informatie te geven over zijn bronnen van inkomsten. In de tweede plaats kent de wet geen directe sanctie op het niet voldoen aan de informatieverplichting. Vanwege het ontbreken van een sanctie krijgt de gerechtsdeurwaarder nauwelijks informatie van de verweerder, wat niet bijdraagt aan een efficiënte tenuitvoerlegging.

Volgens de Raad van Europa bestaat de verplichting uit het aanleveren van actuele informatie over inkomen, vermogen en andere relevante zaken.¹⁶ In de meeste lidstaten volgt bestuurs- of strafrechtelijke aansprakelijkheid wanneer de verweerder de gerechtsdeurwaarder niet of onjuist informeert.¹⁷ Dit is niet het geval in Nederland. In de rechtspraak is het weliswaar aanvaard dat deze verplichting bij lijfswang of dwangsom kan worden afgedwongen, maar voor de inzet van deze zeer zware middelen is een aanvullende en kostbare procedure nodig.¹⁸

15 De verplichting om opgave te doen van het vermogen bestaat in Nederland op grond van artikel 475g lid 1 Rv. Zie ook HR 20 september 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0338 (*Tripels/Masson*). Zie ook: Inv. Boeken 3, 5 en 6 NBW *Kamerstukken II* 1981/82, 16593, 5, p. 11, waar de verplichting tot het verschaffen van informatie geacht werd voort te vloeien uit de redelijkheid en billijkheid.

16 "In order for enforcement procedures to be as effective and efficient as possible, defendants should provide up to date information on their income, assets and on other relevant matters.", Rec(2003)17, III-1-d.

17 In bijvoorbeeld Duitsland, Engeland, Ierland, Portugal, Denemarken, Griekenland, Spanje, Oostenrijk, Zweden, Estland, Bulgarije, Tsjechië, Slovenië en Letland volgt bestuursrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid wanneer de verweerder de gerechtsdeurwaarder niet of onjuist informeert, waarbij aangesloten wordt bij meened of het niet naleven van een gerechtelijk bevel (*contempt of court*).

18 Zie bijv.: Rb. Zeeland-West-Brabant (vzr.) 11 december 2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:8382, Rb. Gelderland (vzr.) 11 februari 2014, ECLI:NL:RBGEL:2014:1795 en Rb. Arnhem (vzr.) 31 december 2009, ECLI:NL:RBARN:2009:BL4356.

De KBvG meent dat in de wet duidelijk moet zijn omschreven dat:

- De verweerder verplicht is zijn gehele vermogen en de locatie van dat vermogen bekend te maken aan de gerechtsdeurwaarder die gerechtigd is beslag te leggen, waarbij de verklaring voorkomen kan worden door het tijdig betalen van de schuld of kan worden beperkt tot het aanwijzen van vermogen dat volstaat voor de tenuitvoerlegging;
- De gerechtsdeurwaarder derden mag verplichten alle gegevens te verstrekken waarover zij beschikken met betrekking tot het vermogen van de verweerder, waarbij onder derden ook wordt verstaan bankinstellingen;
- Er mogelijkheden zijn tot sanctionering van de overtreding van deze verplichtingen door de verweerder of de derde.¹⁹

Om onnodige procedures en daarmee maatschappelijke schade te voorkomen, zou het nog beter zijn als de verweerder reeds in de minnelijke fase verplicht is de gerechtsdeurwaarder tijdig en volledig te informeren over zijn vermogenspositie, als hij niet in staat is om te betalen. Er is een start gemaakt met het beslagregister, maar koppeling met gemeentelijke en sociale overheden en informatieplicht van de insolvente verweerder zou bijdragen aan een effectievere rechtshandhaving. Daarnaast dienen mogelijkheden tot sanctionering van overtreding van de verplichtingen die verweerder of derde hebben, onderzocht te worden.

2.3.2 Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder eenvoudig informatie over het vermogen van de verweerder kan verkrijgen

Indien een verweerder niet kan of wil voldoen aan zijn veroordeling en de gerechtsdeurwaarder met de gedwongen tenuitvoerlegging wordt belast, moet informatie ook onafhankelijk van de wil van de verweerder kunnen worden ingewonnen.²⁰ De verweerder zal immers niet altijd in staat of bereid zijn de juiste of volledige informatie te geven.

De gerechtsdeurwaarder heeft uit hoofde van zijn ambt toegang tot diverse bronnen, maar de meest relevante informatie is niet beschikbaar voor hem. De KBvG is daarom van mening dat de overheid publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instanties moet verplichten op verzoek van de gerechtsdeurwaarder alle noodzakelijke informatie aan hem te verstrekken die beschikbaar is over de verweerder en zijn vermogen. Deze informatie mag niet worden achtergehouden op grond van geheimhoudingsplicht of privacy wanneer de informatie noodzakelijk is voor rechtshandhaving en daarmee de uitoefening van een staatstaak.²¹

19 M. Storme, *Rapprochement du droit judiciaire de l'Union européenne*, 1996, blz. 210.

20 EHRM 5 april 2012, nr. 11663/04 (*Chambaz/Zwitserland*).

21 Zie bijv.: CEPEJ(2009)11Rev2, 2009, nr. 41, 42 en 43; Groenboek Efficiënte tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in de Europese Unie: transparantie van het vermogen van schuldenaars, COM(2008)128; Art. 9 Global Code of Enforcement.

Het proportionaliteitsbeginsel moet centraal staan: de gerechtsdeurwaarder dient te garanderen dat de informatie die hij raadpleegt passend en noodzakelijk is voor het doel dat nagestreefd wordt. Zo kan alleen dan informatie worden opgevraagd als de verweerder om wiens informatie het gaat is veroordeeld door een rechter, niet voldoet aan het vonnis, niet voldoet aan het bevel tot nakoming en vervolgens niet voldoet aan de verplichting om zelf informatie aan te leveren. Op dat moment kan niet langer worden aanvaard dat het recht op privacy van de verweerder de handhaving van de grondrechten van de verzoeker blijft blokkeren. De verweerder kan zich immers beschermen tegen verstrekking van zijn gegevens door het betalen van zijn schuld, of door vermogensbestanddelen aan te wijzen die volstaan voor tenuitvoerlegging.

2.3.3 Geef de KBvG een sleutelrol rond informatie, veiligheid en privacywetgeving

De KBvG is bij uitstek de partij om voor een effectieve en efficiënte werkwijze te zorgen, rekening houdend met de wet- en regelgeving op het gebied van privacy. Een voorbeeld: in samenwerking met Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) heeft de KBvG effectieve en veilige systemen gebouwd voor gevoelige data- en informatieuitwisseling. De informatie die de gerechtsdeurwaarder uit deze systemen opvraagt, wordt gelogd en periodiek geaudit. De gerechtsdeurwaarders gebruiken deze informatie zorgvuldig en uitsluitend voor het doel waarvoor de informatie is verkregen.²²

De KBvG kan een nog bredere taak op zich nemen en aan beroepsregulering doen door:

- Kritisch te kijken naar de bestaande regelgeving en de bijbehorende *best practices*;
- Duidelijk te maken welke informatie vertrouwelijk is en hoe hiermee moet worden omgegaan;
- Bewustwording te creëren rond informatie, veiligheid en privacy onder de medewerkers van de gerechtsdeurwaarders;
- Geheimhouding en vertrouwelijkheid te waarborgen door controles en processen.

Op het gebied van privacybescherming bestaat veel wet- en regelgeving die de gerechtsdeurwaarder hindert bij het uitvoeren van zijn werk.²³ Omdat de bescherming van vertrouwelijke informatie moet worden gegarandeerd kan deze niet worden geraadpleegd door burgers, bedrijven en instellingen. De gerechtsdeurwaarder is degene die door de overheid is aangewezen om inbreuk te maken op de rechten van partijen om daarmee het evenwicht te herstellen. Dat geldt voor eigendom, huisvrede, vrijheid maar dus ook voor toegang tot informatie. In veel gevallen krijgt de gerechtsdeurwaarder echter geen toegang tot bepaalde informatie. Wat is het gevolg? Hij werkt minder

22 Via SNG wordt alle geraadpleegde informatie gelogd op persoon, tijdstip en doel. Voor de rechtmatigheids-audit wordt jaarlijks ongeveer 33% van de gerechtsdeurwaarderskantoren getoetst. Zo blijkt dat in 2014 97,9% van de aanvragen voldoet aan alle normen.

23 Vanwege zijn overheidsfunctie heeft hij reeds de verplichting tot geheimhouding van hetgeen hem uit hoofde van zijn ambt bekend is. *Kamerstukken II 1991/92, 22775, 3, p. 19*. De gerechtsdeurwaarder is daarbij een bestuursorgaan en heeft op grond van art. 2:5 Awb een geheimhoudingsplicht.

effectief en efficiënt dan gewenst en nutteloze procedures en kosten worden veroorzaakt. Ook is de rechtvaardigheid in het gedrag, omdat het recht niet wordt verwezenlijkt. Vorderingen worden ten onrechte afgeschreven. Naast toegang tot informatie moet het mogelijk zijn om informatie te gebruiken, opnieuw te gebruiken en deze te delen met andere gerechtsdeurwaarders.²⁴

2.3.4 Vorm als gerechtsdeurwaarder het knooppunt van betrouwbare informatie

Overheden en personen die met openbaar gezag zijn belast, moeten kunnen afgaan op de juistheid van informatie. De registers waar deze informatie wordt geraadpleegd zijn nu vaak niet actueel. Ter gelegenheid van de evaluatie van de Handelsregisterwet is door Berenschot al bepleit dat, naast de periodieke controle op de administratieve juistheid van de gegevens, structureel gecontroleerd moet gaan worden of die administratieve werkelijkheid ook overeenkomt met de feitelijke werkelijkheid.²⁵ Dergelijke controles helpen ter bestrijding en voorkoming van (adres)fraude en andere criminele activiteiten, maar vinden door gebrek aan middelen niet, althans niet voldoende, plaats.

De gerechtsdeurwaarder heeft nu al een terugmeldplicht als hij constateert dat de gegevens niet juist meer zijn, maar de opvolging door overheidsinstanties laat te wensen over. Als de gerechtsdeurwaarder meldingen zou kunnen maken in de basisregistraties als hij constateert dat deze niet actueel zijn, dan wordt hij de overheidsinstantie die controlerend en reinigend werkt voor de bestaande basisregistraties. De gerechtsdeurwaarder functioneert dan als brug tussen de digitale en fysieke werkelijkheid.

De KBvG moet de partij zijn die het beheer heeft over de gecentraliseerde informatie over vermogen, schuld en invordering in Nederland. Al in 1996 werd informatie uit de basisregistratie personen door de gerechtsdeurwaarder via de KBvG automatisch en digitaal uitgewisseld. Inmiddels zijn daar tal van registraties en system-to-systemkoppelingen aan toegevoegd en jaarlijks wordt er door de gerechtsdeurwaarders circa 10 miljoen keer persoonlijke en gevoelige informatie opgevraagd, geanalyseerd, geregistreerd en verwerkt. Hiermee bewijst de KBvG dat zij de betrouwbare partij is om grote hoeveelheden informatie veilig, doelmatig en efficiënt uit te wisselen.

Uit kostprijsberekeningen blijkt dat de gerechtsdeurwaarder de partij is die effectief en efficiënt informatie kan vergaren, registreren en verwerken.²⁶ Zelfs wereldwijd heeft de Nederlandse gerechtsdeurwaarder een excellente reputatie als het gaat om efficiënte taakvervulling.²⁷

²⁴ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 46.

²⁵ *Kamerstukken II* 2012/13, 33562, 1.

²⁶ Uit onderzoek van Kassa blijkt het raadplegen van de BRP bij 5 van de 393 gemeenten gratis is.

Het verschil tussen de goedkoopste en duurste gemeente is € 22,70, de gemiddelde prijs is € 10,00.

'Prijs uittreksel register per gemeente anders', *Telegraaf* 23 mei 2015.

Overigens, de in 2016 door de gerechtsdeurwaarder gehanteerde prijs bedraagt € 1,60.

²⁷ Aldus secretaris-generaal Bernasconi van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht (HCCH) in 'De droom van Asser', *de Gerechtsdeurwaarder*, 2016-1, p. 16.

Met de ingebruikname van het digitaal beslagregister heeft de KBvG opnieuw bewezen de betrouwbare partij te zijn om automatiseringsprojecten – binnen de gestelde tijd en budget – te realiseren.

2.3.5 Zorg ervoor dat de KBvG een jaarlijkse monitor publiceert met cijfers over economie, maatschappij en rechtsstaat

De data die door de gerechtsdeurwaarders verzameld en beheerd wordt is uniek en kan – mits ontsloten – voor de maatschappij van enorme toegevoegde waarde zijn om inzichten te krijgen in en analyses te maken van ontwikkelingen op het terrein van schulden, economie en het functioneren van de rechtstaat. Ook kan de toegevoegde waarde van de gerechtsdeurwaarder aan de hand van objectieve data worden aangetoond. Ten slotte kunnen media en publiek andere inzichten worden gegeven gebaseerd op feiten in plaats van aannames.

De KBvG moet deze informatie verzamelen, ontsluiten en beschikbaar stellen voor de wetenschap, politiek en andere belanghebbenden. Daarbij moet de KBvG een jaarlijkse monitor uitgeven, in samenwerking met bijvoorbeeld het WODC, de Rekenkamer of het CBS.

2.3.6 Laat de gerechtsdeurwaarder de ogen en oren van de overheid zijn

De gerechtsdeurwaarder kan een belangrijke en effectieve taak vervullen bij het optreden als de ogen en oren van de overheid. Hij is openbaar ambtenaar, heeft zijn taak op straat en komt als enige in contact met alle partijen. Zo ziet hij mensen in hun leefomgeving, in alle openheid en zonder masker en heeft hij informatie die overheidsinstellingen en hulpdiensten niet hebben. Hoewel de gerechtsdeurwaarder geen taak heeft en niet is opgeleid in het oplossen van sociale en psychische misstanden, kan de gerechtsdeurwaarder wel een rol spelen in het signaleren van sociale en psychische misstanden. Dat past bij de maatschappelijke rol van de gerechtsdeurwaarder als poortwachter, die waakzaam en zorgzaam moet zijn. Vanwege schaalvergroting en onwetendheid worden misstanden niet altijd juist gemeld.

Dit kan worden geïnstitutionaliseerd door het invoeren van een signalerings- en meldplicht in een in te richten register. De meldingen worden doorgezet naar de betreffende gemeente ter uitvoering van haar taken op grond van de Wilhelminawet.

De gerechtsdeurwaarder als knooppunt van betrouwbare informatie over vermogen en het functioneren van de rechtstaat

Als ogen en oren van de overheid kan de gerechtsdeurwaarder ook assisteren door het constateren van overtredingen en het vastleggen van bewijs. Hij kan de landelijke en regionale overheden assisteren met handhaving door het constateren van feiten.

2.4 Beslag en executie

Juist de wet die bepaalt hoe vermogensbestanddelen kunnen worden beslagen en uitgewonnen, is sinds de invoering ervan in het begin van de 19e eeuw grotendeels ongewijzigd gebleven. Hierdoor worden de belangen van verzoekers en verweerders geschaad.

Bij de Belastingdienst zijn de invorderingsmogelijkheden verruimd door de invoering van de Wet versterking fiscale rechtshandhaving. Het is niet duidelijk waarom alleen de effectiviteit van tenuitvoerlegging door de fiscus is onderzocht en verbeterd, terwijl de problemen van een gewone verzoeker niet tegelijk op dezelfde wijze zijn aangepakt. In het kader van de tenuitvoerlegging stuiten gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders immers op dezelfde problemen.

2.4.1 Moderniseer het beslag- en executierecht

De KBvG ziet het als haar taak om te strijden voor een meer rechtvaardige, effectieve tenuitvoerlegging. Een grondige modernisering van het beslag- en executierecht is daarvoor vereist. Het beslag moet eenvoudig en de tenuitvoerlegging snel, effectief en efficiënt gebeuren, waarbij de balans blijft bestaan tussen de rechten van de verzoeker en die van de verzoeker. Daarbij pleit de KBvG ervoor dat de verschillende regelingen in het faillissementsrecht meer op elkaar worden afgestemd en gelijkgetrokken²⁸, zo ook bij:

- De fiscale invordering
- De uitwinning van zekerheidsrechten
- De uitwinning van de civiele tenuitvoerlegging

2.4.2 Maak executieverkoop ook onderhands en via internet mogelijk

De KBvG onderschrijft het standpunt van de Raad van Europa dat de gerechtsdeurwaarder de mogelijkheid moet hebben in beslag genomen zaken zowel onderhands als openbaar via internet te verkopen, indien hij meent dat de verkoopopbrengst hierdoor wordt verhoogd.²⁹ In Canada en Thailand bijvoorbeeld zijn deze mogelijkheden met succes geïmplementeerd:

- De werkwijze is goedkoper
- Een groter publiek wordt bereikt
- De verkoopopbrengst is hoger

²⁸ Zo vindt bijvoorbeeld de (parate) executie van aandelen door een pandhouder op een volstrekt andere wijze plaats dan de executie van diezelfde aandelen door een beslaglegger. Dit is niet uit te leggen. J.D. Vlastuin, 'Herziening executierecht'.

²⁹ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 22. Zie ook: G.C. van Daal, 'Internetveilen; is de wet nog van deze tijd?', *TvL* 2007-16, p. 81.

De belangen van verzoeker en verweerder worden niet alleen hiermee gediend, maar zijn ook gewaarborgd nu de keuzes en de tenuitvoerlegging worden gemaakt door de gerechtsdeurwaarder die zijn taak overeenkomstig de beroepsdeontologie uitvoert op straffe van tuchtrechtelijke aansprakelijkheid.

2.4.3 Leg beslag op auto's via het register van de Rijksdienst voor het Wegverkeer

De KBvG pleit voor een aanvulling op het register van de Rijksdienst voor het Wegverkeer. In dit register moet ook de rechthebbende worden vermeld.³⁰ Op deze manier kan de gerechtsdeurwaarder via het register beslag leggen. Op die manier kan het beslag meteen een blokkade inhouden voor overdracht zoals dat nu al gebeurt bij onroerende zaken.

2.4.4 Schep duidelijkheid in gerechtelijke ontruiming

Duidelijke richtlijnen en landelijke afspraken met gemeenten dragen bij aan een rechtvaardige en effectieve rechtshandhaving. Stuur aan op wetswijziging om de rol van de gerechtsdeurwaarder en de gemeente in te kaderen. Tot de wetswijziging gerealiseerd is moeten werkafspraken tussen de KBvG en de VNG leiden tot uniform beleid. De Commissie Ontruiming van de KBvG moet een vervolg krijgen met als opdracht het stellen van taak en norm. Overwogen moet worden de mogelijkheid te scheppen de ontruimde inboedel te schenken aan instellingen met een maatschappelijk nut.

2.4.5 Zorg voor een effectieve en efficiënte samenwerking met Justitie

Indien de gerechtsdeurwaarder voor de uitoefening van zijn taak assistentie nodig heeft van Justitie of andere hulppersonen van de overheid, moet deze assistentie binnen een redelijke periode worden geboden.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft meermaals geoordeeld dat het de overheid is die verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging. Daarom dient de overheid publieke middelen in te zetten op verzoek van die autoriteit, wanneer het gaat om tenuitvoerlegging of zijn veiligheid.³¹

De KBvG heeft oog voor het capaciteitsprobleem van Justitie, maar wijst er tegelijkertijd op dat het verlenen van assistentie op grond van de wet verplicht is. Zeker bij grote beslagen is het niet altijd mogelijk deze vooraf in te plannen, zodat assistentie ook urgent kan zijn. Landelijke afspraken tussen de KBvG en Justitie over de inzet van politie dragen bij aan effectieve en efficiënte samenwerking.

³⁰ Zie ook: CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 41.

³¹ Zie ook: EHRM 22 juni 2004, 78028/01 en 78030/01 (*Pini/Roemenië*).

2.5 De gerechtsdeurwaarder als tenuitvoerleggingsautoriteit

2.5.1 Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder zich direct kan wenden tot de rechter

De gerechtsdeurwaarder dient als tenuitvoerleggingsautoriteit de regie te hebben over de hele tenuitvoerlegging. In die gevallen waar aanvullend akkoord van de rechter nodig is, moet de gerechtsdeurwaarder de mogelijkheid hebben om zich rechtstreeks tot de rechter te wenden in alle gevallen die het beslag- en executierecht aangaan en als procesvertegenwoordiger op te treden in executiegeschillen.³²

Hoewel de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid heeft tot het indienen van vele verzoekschriften,³³ heeft hij bijvoorbeeld niet de bevoegdheid om het verzoekschrift in te dienen om verlof te krijgen tot het leggen van conservatoir beslag.³⁴ In de wetsgeschiedenis is geen verklaring te vinden waarom deze bevoegdheid ontbreekt. Juist in procedures die tot de competentie van de kantonrechter behoren, worden de meeste beslagverloven verleend.³⁵ In deze procedures heeft de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid om als procesgemachtigde op te treden. Daarbij is hij degene die de beslagen legt. Uitsluitend voor het indienen van het verzoekschrift is een advocaat nodig. Deze uitstap is belastend en werkt kostenverhogend. Deze mogelijkheid moet voor de gerechtsdeurwaarder worden opengesteld.³⁶

2.5.2 Laat invorderingen centraal geregeld worden

De Europese Commissie en de Wereldbank zijn er voorstander van dat de tenuitvoerlegging van alle executoriale titels bij uitsluiting van ieder ander aan de gerechtsdeurwaarder wordt toevertrouwd.³⁷ De KBvG zal op dit vlak onderzoek laten verrichten.

Bepaalde overheidsinstanties hebben de bevoegdheid vorderingen vast te stellen, bezwaar te behandelen, voor hun eigen vorderingen titels te verschaffen en deze titels door eigen medewerkers

³² CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 34.

³³ Zie: art. 438a lid 2 Rv voor het verkrijgen van een voorlopige voorziening aangaande de tenuitvoerlegging; art. 710a Rv voor verlenging van termijnen, art. 2 lid 3 Uitvoeringswet verordening Europese executoriale titel; of art. 2 lid 2 Uitvoeringswet EU-executieverordening en Verdrag van Lugano.

³⁴ In België biedt art. 1445 van het Gerechtelijk Wetboek de verzoeker het recht om zonder voorafgaand rechterlijk verlof door een gerechtsdeurwaarder conservatoir derdenbeslag te leggen wanneer zijn afspraken steun vinden in een bepaalde onderhandse akten zoals een schuldbekentenis. Tussen handelspartijen geldt ook een niet betwiste factuur als voldoende om conservatoir beslag te leggen. Voor de verweerder is het eenvoudig mogelijk zich tegen een vexatoir beslag te verzetten. De verzoeker die het beslag louter als pressiemiddel gebruikt, maakt zich schuldig aan misbruik van beslagrecht en kan door de verweerder worden aangesproken tot schadevergoeding. Zie ook: J. Laenens e.a., *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen: Intersentia 2004, p. 738.

³⁵ M. Meijssen, *Ontwikkelingen in het civielrechtelijk conservatoir beslag in Nederland* (diss. Utrecht UU), Deventer: Kluwer 2013, p. 143.

³⁶ Recent werd een scriptie geschreven over het onderwerp. Zie: L. Schenkels, *De gerechtsdeurwaarder als procesvertegenwoordiger bij een verzoek tot conservatoir beslag*, (scriptie Hogeschool Arnhem HAN), 2015.

³⁷ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 33.

te laten tenuitvoerleggen. Vanuit rechtsstatelijk perspectief is dit onjuist en lijkt het moeilijk verenigbaar met trias politica en de onafhankelijkheid.

Naast het rechtsstatelijk perspectief van een meer rechtvaardige invordering, is er ook een economisch perspectief van een meer effectieve en efficiënte invordering. Als de gerechtsdeurwaarder als enige tenuitvoerleggingsautoriteit belast wordt met de invordering van overheidsvorderingen, kan dit aanzienlijke maatschappelijke winst opleveren.

2.6 Proces-verbaal van constatering

Kern van een gerechtelijke procedure is de bewijslevering en de discussie over het bewijs. Goede en effectieve rechtspleging is gebaat bij een snelle en deskundige vastlegging van de feiten in kwestie. Bewijsrechtelijk dienen de materiële feiten van een bepaalde situatie op nauwkeurige, volledige en objectieve wijze te worden vastgelegd door een daartoe speciaal met openbaar gezag, kennis en praktische vaardigheden uitgeruste gerechtsdeurwaarder.

Als dit bewijs onomstotelijk kan worden geleverd, zouden veel procedures kunnen worden voorkomen en kunnen aanhangige procedures worden bekort.

De invordering van executoriale titels hoort bij uitsluiting van ieder ander bij de gerechtsdeurwaarder

Als in civiele procedures een deel van de bewijslevering door het proces-verbaal geleverd kan worden, worden de kosten door de procespartijen gedragen en hoeven deze niet te worden gefinancierd uit het griffierecht zodat de veel bekritiseerde verhoging wellicht bijgesteld kan worden. Daarnaast is het door het efficiënter procesgebruik een lastenverlichting van de rechtspraak. Een proces-verbaal is soepel, minder kostbaar dan een descende, getuigenverhoor of deskundigenbericht en opgemaakt door een gerechtelijk openbaar ambtenaar die gewend is aan het rechtstreeks contact met justitiabelen, juridisch geschoold is en van nature onafhankelijk en onpartijdig is.

Het proces-verbaal van constatering dient als vastlegging van feiten om in een vroegtijdig stadium bewijs te conserveren ter voorkoming van geschillen of ter ondersteuning van procedures. De gerechtsdeurwaarder schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder enig standpunt in te nemen over de oorzaken of de gevolgen. Deze beschrijving is objectief en onpartijdig en kan op verzoek van de rechter, een partij of beide partijen geschieden.

Het proces-verbaal kan gebruikt worden als vastlegging of bewaring van bewijs, dan wel als inlichting aan de rechter. Ook kan de gerechtsdeurwaarder in zijn proces-verbaal opnemen hetgeen er door de mensen die hij heeft gesproken is verklaard. Deze verklaringen kunnen worden afgenomen in het kader van de in de Verenigde Staten gebruikte *deposition* of in het kader van bijvoorbeeld een proefaankoop. De beoordeling is enkel aan de rechter voorbehouden maar met een goede vastlegging zullen partijen vaker eieren voor hun geld kiezen. Van hetgeen hij constateert maakt de gerechtsdeurwaarder proces-verbaal op.

2.6.1 Verstevig de positie van het proces-verbaal van constatering in het bewijsrecht

Door de rechtspraak wordt nu al een bijzondere waarde gehecht aan het proces-verbaal. Het valt dus in tussen het dwingend bewijs van een authentieke akte en een vrije bewijskracht van een verklaring opgesteld door een willekeurig persoon. Hoe groot die waarde gaat worden is echter onduidelijk en van rechter tot rechter verschillend. Dit zorgt voor rechtsonzekerheid en -ongelijkheid.

Van bijzondere waarde naar dwingend bewijs

Formeel is het proces-verbaal nu niet meer dan een onderhandse akte, terwijl het door de rechtspraak wel als ‘bijzonder’ bewijs wordt gewaardeerd. Het is aan te bevelen dat aan het proces-verbaal van constatering op ambtsead opgemaakt door de gerechtsdeurwaarder dwingende bewijskracht wordt toegekend zoals dat ook geldt voor de andere akten die hij verlijdt. Met verlof van de voorzieningenrechter zou het daarbij mogelijk moeten zijn om bij weerspannigheid met toepassing van dwang binnen te treden voor het doen van een constatering.

2.6.2 Waarborg de doelmatigheid en kwaliteit van het proces-verbaal van constatering door middel van richtlijnen

Op dit moment is er geen wettelijke regeling, nauwelijks jurisprudentie en geen richtlijn rond het proces-verbaal. In bijvoorbeeld België en Frankrijk bestaan uitgebreide richtlijnen en handboeken over bijvoorbeeld het vastleggen van digitale communicatie. In Nederland mag het proces-verbaal van constatering als vrije nevenactiviteit op dit moment nog op weinig aandacht rekenen. Zou het proces-verbaal een ambtshandeling worden, dan zal het meer worden ingezet waardoor de werkwijze in jurisprudentie uit zal kristalliseren. Voor die tijd zal de KBvG in het kader van de goede beroepsuitoefening leidraden en richtlijnen verstrekken met praktische handvatten over het proces-verbaal van constatering. Met harmonisering en standaardisering tot gevolg.

2.6.3 Verricht onderzoek naar het maatschappelijk voordeel van het proces-verbaal van constatering

De KBvG moet blijven inzetten op de versteviging van de positie van het proces-verbaal van constatering en zal daartoe een onderzoek laten verrichten naar het maatschappelijk voordeel ervan.

De gerechtsdeurwaarder

	Inleiding	32
	Kernwaarden	32
3.1	Kernwaarden	34
3.1.1	Betrouwbaar en integer	34
3.1.2	Onafhankelijk en onpartijdig	34
3.1.3	Dienstbaar	35
3.1.4	Vakbekwaam	35
3.2	Beleidsthema: kwaliteit, toezicht en tuchtrecht	35
3.2.1	De KBvG moet de beroepsnormering verordenen, verduidelijken en uitdragen	36
3.2.2	De KBvG moet de gerechtsdeurwaarder faciliteren bij kwaliteitsverbetering	37
3.2.3	De KBvG moet een duidelijke rol hebben als toezichthouder en ook zo optreden	39
3.2.4	Tuchtrecht moet bijdragen aan preventie en beroepsnormering	40

3.3	Beleidsthema: kennis, vaardigheden en onderzoek	41
3.3.1	Er moet kritisch gekeken worden naar de toegang tot het ambt en het opleidingshuis	41
3.3.2	Er moet aandacht komen voor een leergang ondernemerschap	44
3.3.3	Zorg voor een verbetering van permanente educatie	45
3.3.4	Streef naar wetenschappelijk onderwijs en onderzoek	45
3.4	Beleidsthema: ambtelijke tarieven	46
3.4.1	Zorg voor een nieuw kostprijsonderzoek voor tarieven richting de verweerder	46
3.4.2	De tariefvrijheid van gerechtsdeurwaarders moet opnieuw bekeken worden	47
3.5	Beleidsthema: ondernemerschap en perspectief	49
3.5.1	Versterk de nevenactiviteiten voor de gerechtsdeurwaarder	50
3.5.2	Zorg voor de benodigde randvoorwaarden voor de ondernemer-gerechtsdeurwaarder	51
3.6	Beleidsthema: internationale samenwerking	52
3.6.1	Geef bekendheid aan de Global Code of Enforcement	52
3.6.2	Zorg voor meer en betere internationale samenwerking	52
3.6.3	Implementeer de internationale standaarden zoals deze zijn afgesproken	53
3.7	Beleidsthema: digitalisering en innovatie	54
3.7.1	Draag zorg voor de verdere ontwikkeling van het beslagregister	55
3.7.2	Draag zorg voor een innovatieagenda van SNG	55
3.8	Beleidsthema: het gezag van de gerechtsdeurwaarder	56
3.8.1	Zorg ervoor dat men zich niet kan onttrekken aan het gezag van de gerechtsdeurwaarder	56
3.8.2	Zorg voor herkenbaarheid en voorkom zo agressie en geweld richting de gerechtsdeurwaarder	57
3.9	Beleidsthema: publiek en politiek debat	58
3.9.1	Werk aan het imago van de gerechtsdeurwaarder	58
3.9.2	Zorg voor marketing en communicatie	58
3.9.3	Geef jaarlijks een monitor uit	58
3.9.4	Zorg voor een goede profilering van het ambt	59
3.9.5	De KBvG behartigt de belangen van de gerechtsdeurwaarder	59
3.9.6	De KBvG moet zich mengen in het politiek debat rond rechtshandhaving	59
3.9.7	De KBvG moet investeren in haar netwerk en dit uitbouwen	60
3.9.8	Iedere gerechtsdeurwaarder is ambassadeur van het ambt	60

Inleiding

De gerechtsdeurwaarder is als openbaar ambtenaar belast met civiele rechtshandhaving en -bescherming. Met het ambt van gerechtsdeurwaarder zijn grote publieke belangen gemoeid, zoals rechtsbescherming, rechtszekerheid en de zorgvuldige toepassing van dwang. De aan de gerechtsdeurwaarder toegekende publieke macht leggen een bijzondere verantwoordelijkheid op zijn schouders. Het onvoorwaardelijke uitgangspunt moet zijn dat de gerechtsdeurwaarder openbaar ambtenaar is. Een zeer bijzonder soort weliswaar, maar hier moet hij dag en nacht mee bezig zijn. Als openbaar ambtenaar dient hij het algemeen belang; hij moet onafhankelijk en onpartijdig op kunnen treden en de maatschappij moet er op kunnen vertrouwen dat de gerechtsdeurwaarder betrouwbaar en integer omgaat met de aan hem toevertrouwde staatsmacht en zijn ambt nauwgezet en met hoge kwaliteit van dienstverlening uitvoert.

De gerechtsdeurwaarder heeft een hoog norm- en plichtbesef, is eervol en vakbekwaam in de uitoefening van zijn ambt, handelt onpartijdig en onbevooroordeeld. De gerechtsdeurwaarder is vandaag de dag een interdisciplinair expert: hij zal grondige kennis moeten hebben van zowel het materiële als het formele recht, zijn processuele bevoegdheden moeten kennen, inzicht hebben in verhaal en de algemene economische situatie van de schuldenaar, maar bovendien ook interpersoonlijke en psychologische vaardigheden moeten hebben zoals overredingskracht, onderhandelingsvaardigheden en troost. De Nederlandse gerechtsdeurwaarder hoort bij de wereldtop van tenuitvoerleggingsorganisaties en heeft wereldwijd een excellente reputatie als het gaat om efficiënte taakvervulling.³⁸

De gerechtsdeurwaarder levert toegevoegde waarde aan de maatschappij. Als zij een week het werk laten liggen, gaat Nederland failliet. Gerechtsdeurwaarders zijn de stok achter de deur.

Kernwaarden

De kernwaarden van de gerechtsdeurwaarder zijn: betrouwbaar en integer, onafhankelijk en onpartijdig, dienstbaar en vakbekwaam. Uit onderzoek van de KBvG blijkt dat deze kernwaarden door de beroepsgroep worden onderschreven en gedragen.³⁹ Dat is ook belangrijk nu de gerechtsdeurwaarder zichzelf telkens opnieuw de beroepsethische vraag moet stellen wat een goed gerechtsdeurwaarder in een concrete casus betaamt. De beroepsethiek en de professionele standaarden die aan het ambt van gerechtsdeurwaarder verbonden zijn, maken de gerechtsdeurwaarder tot een goed beroepsbeoefenaar.⁴⁰

38 Aldus secretaris-generaal Bernasconi van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht (HCCH) in 'De droom van Asser', *de Gerechtsdeurwaarder*, 2016-1, p. 16.

39 Uit het KBvG Ledenonderzoek 2015 blijkt dat de belangrijkste drie kernwaarden voor het ambt betrouwbaarheid (96%), onafhankelijkheid (85%) en rechtvaardigheid (85%) zijn.

40 *Kamerstukken II* 2009/10, 32123-VI, 64, p. 4.

Om te blijven werken volgens de kernwaarden, dient aandacht te worden besteed aan deze kernwaarden en de volgende beleidsthema's:

- **Kernwaarden**
 - Betrouwbaar en integer
 - Onafhankelijk en onpartijdig
 - Dienstbaar
 - Vakbekwaam
- **Beleidsthema: kwaliteit, toezicht en tuchtrecht**
 - De KBvG moet de beroepsnormering verordenen, verduidelijken en uitdragen
 - De KBvG moet de gerechtsdeurwaarder faciliteren bij kwaliteitsverbetering
 - De KBvG moet een duidelijke rol hebben als toezichthouder en ook zo optreden
 - Tuchtrecht moet bijdragen aan preventie en beroepsnormering
- **Beleidsthema: kennis, vaardigheden en onderzoek**
 - Er moet kritisch gekeken worden naar de toegang tot het ambt en het opleidingshuis
 - Er moet aandacht komen voor een leergang ondernemerschap
 - Zorg voor een verbetering van permanente educatie
 - Streef naar wetenschappelijk onderwijs en onderzoek
- **Beleidsthema: ambtelijke tarieven**
 - Zorg voor een nieuw kostprijsonderzoek voor tarieven richting de verweerder
 - De tariefvrijheid van gerechtsdeurwaarders moet opnieuw bekeken worden
- **Beleidsthema: ondernemerschap en perspectief**
 - Versterk de nevenactiviteiten voor de gerechtsdeurwaarder
 - Zorg voor de benodigde randvoorwaarden voor de ondernemer-gerechtsdeurwaarder
- **Beleidsthema: internationale samenwerking**
 - Geef meer bekendheid aan de Global Code of Enforcement
 - Zorg voor meer en betere internationale samenwerking
 - Implementeer de internationale standaarden zoals deze zijn afgesproken
- **Beleidsthema: digitalisering en innovatie**
 - Draag zorg voor de verdere ontwikkeling van het beslagregister
 - Draag zorg voor een innovatieagenda van SNG
- **Beleidsthema: het gezag van de gerechtsdeurwaarder**
 - Zorg ervoor dat men zich niet kan onttrekken aan het gezag van de gerechtsdeurwaarder
 - Zorg voor herkenbaarheid en voorkom zo agressie en geweld richting de gerechtsdeurwaarder

- **Beleidsthema: publiek en politiek debat**
 - Werk aan het imago van de gerechtsdeurwaarder
 - Zorg voor marketing en communicatie
 - Geef jaarlijks een monitor uit
 - Zorg voor een goede profilering van het ambt
 - De KBvG moet de belangen behartigen van de gerechtsdeurwaarder
 - De KBvG moet zich mensen in het politiek debat rond rechtshandhaving
 - De KBvG moet investeren in haar netwerk en dit uitbouwen
 - Iedere gerechtsdeurwaarder is ambassadeur van het ambt

3.1 Kernwaarden

3.1.1 Betrouwbaar en integer

De gerechtsdeurwaarder is betrouwbaar omdat hij handelt in naam van de Staat, volgens strikte beroepsnormering en deontologie die worden gecontroleerd en gehandhaafd. Hij doet niet alleen de dingen goed, maar moet ook de goede dingen doen.

Juist de gerechtsdeurwaarder moet zich strikt aan regels houden. Een gerechtsdeurwaarder die dit niet doet, hoort niet in dit ambt.

De gerechtsdeurwaarder is integer en werkt correct omdat hij optreedt met openbaar gezag, en daarbij in zijn rechtshandhavende taak rekening houdt met de belangen van alle partijen. Hij zet zijn professionele kennis in voor iedereen die deze kennis nodig heeft. Juist de gerechts-

deurwaarder moet zich strikt aan regels houden. Een gerechtsdeurwaarder die dit niet doet, hoort niet in dit ambt. Dit wil niet zeggen dat hij in dat geval als mens niet deugt, maar hij deugt niet als gerechtsdeurwaarder.

3.1.2 Onafhankelijk en onpartijdig

De gerechtsdeurwaarder dient bij de uitoefening van zijn ambt en verdere werkzaamheden steeds te staan voor het rechtsstatelijk belang dat hij in het rechtsbestel vertegenwoordigt. De gerechtsdeurwaarder treedt weliswaar op verzoek van zijn opdrachtgever op, maar niet námens zijn opdrachtgever, nu hij nadrukkelijk de Staat vertegenwoordigt. De ambtelijke werkzaamheden van de gerechtsdeurwaarder zijn verweven met de onafhankelijkheid⁴¹ en macht⁴² van de rechtelijke macht. De gerechtsdeurwaarder mag zich daarbij niet laten leiden door de mededelingen en wensen van zijn opdrachtgever die per definitie een partijdig belang heeft. Die onafhankelijkheid⁴³

41 HR 24 april 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BH3192 (concl. A-G Wesseling-van Gent), *RvdW* 2009, 581, *NJB* 2009, 926.

42 *Kamerstukken II* 1991/92, 22775, 3, p. 3.

43 *Kamerstukken II* 2014/15, 34047, 3, p. 25.

en onpartijdigheid van de gerechtsdeurwaarder dienen niet alleen de pijlers⁴⁴, maar zelfs absolute voorwaarden⁴⁵ te zijn van de ambtsuitoefening.

Om die reden ook moet de gerechtsdeurwaarder ambtenaar-ondernemer zijn, omdat hij alleen dan onpartijdig kan handelen ten opzichte van de overheid als verzoeker of verweerder.

- Professionele onafhankelijkheid houdt in dat de gerechtsdeurwaarder in het publiek belang handelt en daarbij de partijbelangen van de verzoeker en verweerder zorgvuldig afweegt.
- Economische onafhankelijkheid houdt in dat de gerechtsdeurwaarder voor zijn honorering niet alleen afhankelijk is van het resultaat van de tenuitvoerlegging.

3.1.3 Dienstbaar

De gerechtsdeurwaarder is dienstbaar aan zijn taak de rechtvaardige en effectieve rechtshandhaving te bevorderen. Het eigen belang van de gerechtsdeurwaarder is ondergeschikt aan het groter belang dat hij dient. De gerechtsdeurwaarder draagt een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor de rechtsstatelijke waarden en laat dit blijken door partijen – of het nu gaat om verzoekers, verweerders of derden – op dezelfde manier te assisteren en informeren. Hij verricht zijn ministerie wanneer en waar hem dat wordt verzocht, mits wettig en wettelijk en met inachtneming van de beroepsdeontologie.

3.1.4 Vakbekwaam

De gerechtsdeurwaarder is vakbekwaam. Hij heeft kennis van zaken en de vaardigheden om deze kennis in te zetten. De gerechtsdeurwaarder zet volledig in op deskundigheid: dit moet boven iedere twijfel verheven zijn. Wat de gerechtsdeurwaarder doet, moet goed zijn.

Zijn expertise is actueel en toereikend, zijn vakbekwaamheid vanzelfsprekend. Onderdeel van zijn vakbekwaamheid is de zorgvuldigheid waarmee de gerechtsdeurwaarder zijn werkprocessen heeft ingericht en waarmee hij omgaat met de bijzondere bevragingsbevoegdheden die hij heeft en de persoonsgegevens waar hij verantwoordelijk voor is.

3.2 Beleidsthema: kwaliteit, toezicht en tuchtrecht

De zelfstandige positie van de gerechtsdeurwaarder in het rechtsbestel moet met zich mee blijven brengen dat de overheid op afstand blijft rond de beroepsnormering en de handhaving van de beroepsnormen. De KBvG heeft als wettelijke taak het bevorderen van de goede beroepsuitoefening en de vakbekwaamheid, en is zelfs verantwoordelijk voor het handhaven van de kwaliteit van de dienstverlening van de beroepsgroep. Dit past bij haar positie als publiekrechtelijke beroepsorganisatie.⁴⁶

⁴⁴ Kamerstukken I 2006/07, 30800-VI en 23706, 73, p. 3.

⁴⁵ Kamerstukken II 2014/15, 34047, 3, p. 25.

⁴⁶ Kamerstukken II 2014/15, 34047, 3, p. 7.

De zelfregulering bestaat uit verschillende communicerende vaten:

- De toegangseisen tot het ambt en een verplicht lidmaatschap van de beroepsorganisatie;
- De permanente educatie die een garantie moet vormen voor professionele bekwaamheid;
- De beroeps- en gedragsregels met praktische instructies en deontologie die door de KBvG bij verordening worden voorgeschreven;
- Een periodieke audit op het naleven van de beroeps- en gedragsregels;
- De voortdurende vastlegging en controle op rechtmatigheid van het gebruik van gevoelige informatie;
- Toezicht en tuchtrecht om het niveau van de beroepsbeoefening, de professionaliteit en het ethisch besef te bewaken.

3.2.1 De KBvG moet de beroepsnormering verordenen, verduidelijken en uitdragen

Krachtens de Grondwet is een verordende bevoegdheid verleend aan de KBvG als publiekrechtelijke beroepsorganisatie. De KBvG bepaalt aan de hand van beroeps- en gedragsregels hoe de gerechtsdeurwaarder zijn ambt moet uitoefenen.

Het is belangrijk om te beseffen dat de KBvG (en dus niet de wetgever) bepaalt hoe de gerechtsdeurwaarder zijn ambt moet uitoefenen. De beroepsnormering is in eerste instantie aan de beroepsgroep zelf opgedragen, door de onafhankelijke positie tegenover de overheid als opdrachtgever of verweerder. De beroepsnormering moet actief worden gebruikt vanuit de professionele verantwoordelijkheid van de KBvG voor een betrouwbare rechtspleging.

De KBvG moet op de troepen vooruitlopen

Voor beroepsnormering moet niet naar de tuchtrechter worden gekeken.

De KBvG is de wetgever van de gerechtsdeurwaarders, en het is slechts aan de tuchtrechter om in het uiterste geval te toetsen of de individuele gerechtsdeurwaarder zich aan de door de KBvG uitgevaardigde beroepsnormering heeft gehouden. Het is ook in dit opzicht wenselijk dat de KBvG duidelijke beroepsnormen formuleert, zodat het voor iedereen op voorhand duidelijk is hoe een behoorlijk handelend gerechtsdeurwaarder zich dient te gedragen. Dit verdient nadrukkelijk de voorkeur boven duidelijkheid achteraf via een tuchtrechtelijke procedure.⁴⁷

De KBvG maakt in de toekomst meer en beter gebruik van haar verordende bevoegdheid. Juist vanwege haar status als publiekrechtelijke beroepsorganisatie is het haar taak vooruit te lopen op de troepen en niet af te wachten tot de overheid of de tuchtrechter zich over een onderwerp heeft uitgelaten.

⁴⁷ Kamerstukken II 2009/10, 32123-VI, 64, p. 7.

De verordende bevoegdheid van de KBvG is nadrukkelijk niet beperkt tot de kwaliteit van de beroepsuitoefening⁴⁸ en heeft een groter bereik dan tot op heden aangewend. Zo kan beroepsnormering invulling geven aan de wet, uiteraard alleen als deze normering de wet niet tegensprekt.

De beroepsnormering moet deontologie bevatten en zorgen voor duidelijke praktijknormen die:

- De gerechtsdeurwaarder houvast bieden;
- Duidelijkheid verschaffen aan verweerders en verzoekers over het handelen van de gerechtsdeurwaarder.

Deze duidelijke normstelling is van belang voor de tuchtrechter die het handelen van de gerechtsdeurwaarder in het uiterste geval toetst aan de beroepsnorm.⁴⁹

Bij beroepsnormering is het van belang dat deze begrepen en gedragen wordt. Voor een beter begrip van de uitwerking en het doel van de beroepsnormering moet bij de invoering campagne worden gevoerd. Ook extern moet de beroepsnormering worden gecommuniceerd, zodat deze bijdraagt aan het imago van de beroepsgroep. Op internet moet een atlas komen van bestaande beroeps- en gedragsregels met een korte omschrijving van het beoogde effect en bij nieuwe beroepsnormering wordt daar actief aandacht voor gevraagd.

De status van beroepsnormering moet duidelijk zijn. De gerechtsdeurwaarder heeft te maken met diverse wetten, verordeningen, reglementen, bestuursregels, memo's en notities waarvan de status verduidelijkt moet worden. Men moet inzetten op een database die zowel intern als extern voor duidelijkheid zorgt. Daarbij moet beroepsnormering blijvend worden geactualiseerd.

3.2.2 De KBvG moet de gerechtsdeurwaarder faciliteren bij kwaliteitsverbetering

De KBvG was wereldwijd de eerste organisatie van tenuitvoerleggingsautoriteiten die verplichte nascholing heeft ingevoerd. De KBvG Normen voor Kwaliteit vormen nationaal en internationaal een unieke zelfopgelegde standaard. Deze standaard heeft de afgelopen jaren voor een indrukwekkende kwaliteitsverbetering gezorgd en de gerechtsdeurwaarders nemen de beroeps- en gedragsregels uiterst serieus.⁵⁰

Hoewel de Nederlandse gerechtsdeurwaarder internationaal in hoog aanzien staat, heeft hij dit kwaliteitsimago niet onomwonden in eigen land. De KBvG en de gerechtsdeurwaarders moeten daarom nadrukkelijker naar buiten treden. De KBvG-kwaliteitsnormen bieden een standaard

48 *Kamerstukken II* 1999/00, 22775, 16, p. 16.

49 *Kamerstukken II* 2009/10, 32123-VI, 64, p. 4.

50 Uit het KBvG Ledenonderzoek 2015 blijkt dat 97% van de gerechtsdeurwaarders de beroeps- en gedragsregels uiterst serieus neemt.

waarmee de Nederlandse gerechtsdeurwaarder op het gebied van *monitoring and control* wereldwijd vooroploopt. Toch worden de normen vooral intern uitgelegd. De KBvG-normen zijn vergelijkbaar met bekende normeringen zoals ISO, maar zijn niet bekend. Hierdoor hebben de normen geen externe werking en dat is jammer.

De KBvG kan deze normen uitdragen, zodat ze niet alleen bijdragen aan een intrinsieke kwaliteitsverbetering maar ook aan het imago. Gedacht kan worden aan een certificeringssysteem dat indien wenselijk in verschillende onderwerpen kan worden afgegeven. Denk bijvoorbeeld aan een door de KBvG te verstrekken keurmerk of certificaat dat gevoerd mag worden door gerechtsdeurwaarders die voldoen aan de beroepsnormering. Het is ook mogelijk om aanvullende keurmerken in het leven te roepen, waardoor specialisatie of excellentie voor het voetlicht wordt gebracht.

Tweejaarlijks wordt het gerechtsdeurwaarderskantoor aan een audit onderworpen. De auditor moet de mogelijkheid hebben om op bepaalde onderdelen steekproefsgewijs te controleren en om meer de diepte in te gaan door onderzoek te doen naar door de KBvG te bepalen onderwerpen. Een audit moet ook mogelijk zijn indien de KBvG het vermoeden heeft dat de beroepsnormering niet juist wordt toegepast. De auditor moet verplicht worden misstanden aan de toezichthouder kenbaar te maken.

Naast het uitvaardigen van beroepsnormering kan de KBvG standpunten verkondigen. Het gaat hier om standpunten over zaken waarbij wetgeving of jurisprudentie niet (voldoende) duidelijk zijn. Hoe meer de KBvG gezien wordt als een gezaghebbend orgaan, hoe groter de kracht wordt van deze standpunten. Een standpunt kan op eigen initiatief van het bestuur of de ledenraad worden gegeven, of op verzoek van een partij. Als een gerechtsdeurwaarder bijvoorbeeld in de praktijk tegen een probleem aan loopt, kan hij het bestuur verzoeken een standpunt te bepalen.

Dit standpunt kan hem helpen bij zijn beslissing, en kan wet- en regelgeving uitleggen of bijsturen. Een standpunt is per definitie openbaar en wordt gelijk een vonnis geanonimiseerd gepubliceerd. Het afgeven van standpunten is een rechtstreekse uitwerking van de taak en het doel van de KBvG als publiekrechtelijke beroepsorganisatie. Deze taak is nadrukkelijk aan het bestuur voorbehouden.

Kwaliteit wordt ook bevorderd als de KBvG de gerechtsdeurwaarder faciliteert bij zaken die alle leden aan gaan. Als de gerechtsdeurwaarder wordt geconfronteerd met nieuwe wet- of regelgeving is het de KBvG die zorg moet dragen voor uitleg en toepasbare uitwerking daarvan. Recente voorbeelden zijn de Arbocatalogus, risicoinventarisatie en -evaluatie en de komst van de Wet meldplicht datalekken. De kwaliteit wordt ook bevorderd en de efficiëntie verbeterd als het de KBvG is die grote publieke en private organisaties wijst op hun verplichtingen en deze zo nodig juridisch afdwingt als de gerechtsdeurwaarder tegen een muur aanloopt.

3.2.3 De KBvG moet een duidelijke rol hebben als toezichthouder en ook zo optreden

Toezicht is essentieel in een beroepsgroep waar overheidstaken worden uitgeoefend. De KBvG heeft als wettelijke taak het bevorderen van de goede beroepsuitoefening, en dient als een gezaghebbend toezichthouder op te kunnen treden.⁵¹ Dit is niet alleen haar bevoegdheid, maar ook haar plicht. De toezichthoudende taak van de KBvG mag niet worden uitgehold en het ambt van gerechtsdeurwaarder mag niet worden bemoeilijkt met overlap aan en mogelijk tegenstrijdig toezicht.

Er moet een duidelijke taak zijn voor de KBvG en vooral een duidelijke rolverdeling tussen de KBvG en het BFT. De wet geeft deze duidelijkheid niet, de memorie van toelichting evenmin.⁵² Geconstateerd wordt dat de KBvG en het BFT elk specialisten zijn op hun eigen terrein. Hiervan moet gebruik worden gemaakt. De toezichthouders moeten een convenant sluiten om effectief toezicht mogelijk te maken en overlap te voorkomen.

De toezichthoudende taken van de KBvG moeten duidelijker naar voren worden gebracht. Onder meer door het inrichten van geschilbeslechting tussen gerechtsdeurwaarders onderling, of tussen gerechtsdeurwaarder en rechtzoekenden.⁵³ Op deze manier krijgt het tuchtrecht de plaats die het hoort te hebben: als sluitstuk van handhaving. Op deze manier wordt mogelijk het grootste deel van de bagatelklachten ondervangen.

Indien de KBvG van oordeel is dat een gerechtsdeurwaarder niet overeenkomstig de beroeps- en gedragsregels handelt, heeft zij als vervolg op haar toezichthoudende taak niet alleen de mogelijkheid, maar zelfs de verplichting om dat handelen in ultimo ter toetsing aan de tuchtrechter voor te leggen.⁵⁴ Het is van belang dat dit middel niet wordt geschuwd. Er moet hard worden opgetreden tegen gerechtsdeurwaarders die het niet zo nauw nemen met de beroeps- en gedragsregels en de eer en aanzien van het ambt schaden. Het is in het kader van het optimaal functioneren van het ambt en het imago dan ook goed om stevig op te treden.

Hoe en wanneer de KBvG bestuursklachten indient, wordt vervat in een protocol. In dit protocol kan bijvoorbeeld worden opgenomen dat de gerechtsdeurwaarder door het bestuur wordt gehoord, of op verzoek van het bestuur informatie aan moet dragen. Als de gerechtsdeurwaarder niet voldoet aan het verzoek is dat per definitie klachtwaardig.

51 *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 19.

52 De memorie lijkt zelfs tegenstrijdig. Zo staat er: "integraal toezicht dat preventief van aard is, dat ook op integriteit van de deurwaarder ziet is opgedragen aan BFT." Maar ook: "het past bij de positie van de KBvG als PBO dat zij zelf verantwoordelijk is voor het handhaven van kwaliteit waarbij professionele integriteit van het grootste belang is. Zie: *Kamerstukken II* 2014/15, 34047, A, p. 5 en 7.

53 Art. 57 Gdw.

54 Hof Amsterdam 24 maart 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:1027, Hof Amsterdam 31 maart 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:1135. Zie ook *Kamerstukken II* 2009/10, 32123-VI, 64, p. 6.

De gang naar de civiele of tuchtrechter dient echter zoveel als mogelijk te worden voorkomen. Zelfreinigend vermogen is een groot goed. De KBvG wint aan autoriteit als ze onafhankelijk, onpartijdig en deskundig kan beslissen. Een formalisering van de voorzitter van de KBvG als primus inter pares, vergelijkbaar met de deken voor de advocatuur, moet overwogen worden. Ook zou het bestuur aan geschilbeslechting kunnen doen. In die zin dat indien gerechtsdeurwaarders het met elkaar oneens zijn ze verplicht zijn dit geschil aan het bestuur voor te leggen. Ook zou ervoor kunnen worden gekozen om geschillen tussen opdrachtgever en deurwaarders aan de KBvG voor te leggen voor zover dit geschil ziet op de totstandkoming, inhoud of uitvoering van de overeenkomst of de declaratie. Ook de uitspraken van de KBvG zijn geanonimiseerd openbaar.

3.2.4 Tuchtrecht moet bijdragen aan preventie en beroepsnormering

Juist de gerechtsdeurwaarder moet zich strikt aan regels houden. Een gerechtsdeurwaarder die dit niet doet, hoort niet in dit ambt. Dit wil niet zeggen dat hij in dat geval als mens niet deugt, maar hij deugt niet als gerechtsdeurwaarder.

Vanuit rechtsstatelijk oogpunt is het goed te verklaren dat maatschappelijke verontwaardiging volgt wanneer de gerechtsdeurwaarder de regels van zijn ambt heeft overtreden. De gerechtsdeurwaarder is immers openbaar ambtenaar, met staatsmacht bekleed. Wanneer de gerechtsdeurwaarder de wet, beroeps- en gedragsregels of deontologie overtreedt, moet hij daarom tuchtrechtelijk worden bestraft. Civiele en strafrechtelijke aansprakelijkheid kunnen dan ook nog volgen. Dit geldt ook als de overtreding is begaan buiten de ambtsuitoefening omdat de gerechtsdeurwaarder in al zijn handelen, zakelijk en privé, aan de deontologie is gebonden.

Het is in het belang van de maatschappij en de beroepsgroep om doortastend op te treden. Het tuchtrecht moet hard en effectief zijn en men mag niet schuwen het in te zetten, maar wel alleen wanneer het bedoeld is: als sluitstuk van de handhaving.

Tuchtuitspraken hebben ook een preventieve werking en dragen bij aan de ontwikkeling van beroepsnormering. Dit effect wordt alleen bereikt als de tuchtuitspraken openbaar, goed vindbaar

Tuchtrecht moet laagdrempelig zijn, maar misbruik moet worden voorkomen

en gerubriceerd worden. De KBvG heeft hierin een taak en moet tuchtuitspraken systematisch publiceren. Daarbij moeten de tuchtuitspraken worden verwerkt in statistieken. Naast de kwaliteitsverbetering die dit ten gevolg heeft, zullen cijfers opzien baren. De Nederlandse gerechtsdeur-

waarder staat wereldwijd in de top als het gaat om absolute aantallen ingediende tuchtklachten. Het aantal gegronde klachten is echter zeer beperkt. Conclusie: in Nederland wordt te makkelijk en te snel geklaagd, waar de gerechtsdeurwaarder zijn taak nauwgezet en conform de beroeps- en gedragsregels uitvoert.

Het is de taak van de KBvG om haar visie te geven over de uitspraken in het tuchtrecht, maar ook door actie te ondernemen als uit de tuchtrechtspraak blijkt dat onduidelijkheid bestaat of

dat jurisprudentie begint af te wijken van het beleid van de KBvG. Dan moeten de regels verbeterd worden. Hiertoe is het aan te bevelen dat aan de KBvG ook de klaag- en verweerschriften worden toegezonden. Op deze manier kan de KBvG beter werken aan haar toezichthoudende en kwaliteitsbewakende taak.

Het tuchtrecht moet laagdrempelig zijn, maar misbruik moet worden voorkomen. Bij de uitoefening van zijn ambt is de gerechtsdeurwaarder onpartijdig en onafhankelijk, maar zijn optreden is nooit neutraal. Zijn ambtshandelingen verricht hij op verzoek van zijn opdrachtgever en richten zich per definitie tegen een ander die hier in vrijwel alle denkbare gevallen op de een of andere wijze door wordt geraakt. Het is dan ook vanzelfsprekend dat hij doorgaans niet tegemoet kan komen aan alle wensen van de betrokkenen.⁵⁵ Geconstateerd wordt dat het tuchtrecht in toenemende mate wordt misbruikt om civiel effect te sorteren. Dit effect wordt zelf openlijk aan verweerders geadviseerd omdat een civiele procedure geld kost. Er moet daarom ook onderzocht worden hoe het misbruik van het tuchtrecht kan worden voorkomen en tegengegaan.

De Kamer voor Gerechtsdeurwaarders is belast met het tuchtrecht. In deze Kamer zitten ook gerechtsdeurwaarders die daarmee de taak hebben als specialist te oordelen of een ambtsgeenoot de beroeps- en gedragsregels heeft geschonden en daarmee tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. Dit is een zeer eerbare aanstelling en het is van groot belang dat deze functie wordt vervuld door gerechtsdeurwaarders met een specifiek profiel. Daartoe dient een functieprofiel opgesteld te worden als toetssteen.

3.3 Beleidsthema: kennis, vaardigheden en onderzoek

3.3.1 Er moet kritisch gekeken worden naar de toegang tot het ambt en het opleidingshuis

De aankomende jaren moet de basisopleiding fundamenteel tegen het licht worden gehouden om de vakbekwaamheid en de positie van de gerechtsdeurwaarder te kunnen verstevigen en garanderen. Nieuw perspectief is vereist om de discussie die al jaren boven de markt hangt, goed te beslechten.

Voor zowel de beroepsgroep als de maatschappij is het essentieel dat de gerechtsdeurwaarder alles in huis heeft om zijn belangrijke taak goed uit te kunnen voeren. De basisopleiding die toegang geeft tot het ambt vervult daarbij een sleutelrol. Naast vakinhoudelijke kennis en hoogstaande sociale vaardigheden, heeft de gerechtsdeurwaarder een hoog ethisch normbesef nodig. De studenten die worden toegelaten zijn – juist in een kleine beroepsgroep – de vertegenwoordigers van het ambt van de toekomst. Een goede kwaliteit van de basisopleiding is een belangrijke voorwaarde voor een goede beroepsbeoefening en voor de vakbekwaamheid. De KBvG ziet het als

⁵⁵ Zie ook: *Kamerstukken II 1991/92*, 22775, 3, p. 12.

haar taak toe te zien op de kwaliteit van die opleiding. Om dat op een effectieve en gestructureerde manier te kunnen doen is het noodzakelijk de relatie tussen de KBvG en het instituut dat gerechtigd is de basisopleiding te verzorgen te formaliseren.

Digitalisering, automatisering en robotisering hebben een grote invloed op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Er worden studenten opgeleid in vaardigheden die niet meer nodig zullen zijn, tot beroepen die niet meer zullen bestaan. Ook in het ambt van gerechtsdeurwaarder zijn deze

Het is essentieel dat de gerechtsdeurwaarder alles in huis heeft om zijn taak goed uit te kunnen voeren

processen zichtbaar. In de komende jaren zullen vooral de uitvoeringstaken door de computer worden overgenomen. Waar de maatschappij blijvend behoefte aan heeft zijn specialisten.

De opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder levert specialisten af op het terrein van beslag- en executierecht. Verdere specialisatiemogelijkheden moeten onderkend worden in de

beroepsopleiding en de daaropvolgende permanente educatie. De studenten moeten zelf de keuze kunnen maken in welk specialisme zij zich verder wensen te bekwamen.

Gestreefd wordt naar diversiteit in gerechtsdeurwaarders, zowel hbo-geschoolde gerechtsdeurwaarders als academici. Deze niveaus vullen elkaar goed aan. Het is belangrijk om te werken aan een grotere instroom van academici.

De werkzaamheden die door en namens de gerechtsdeurwaarder worden uitgevoerd, zijn divers en van verschillende niveaus. Dit wordt nu onvoldoende onderkend. Het opleidingshuis van de gerechtsdeurwaarder zou kunnen bestaan uit drie niveaus:

1. Het eerste niveau is dat van de ondersteunend of kantoormedewerker. Deze medewerker heeft een mbo-niveau in juridische of sociale hoek. Een zeer groot deel van het contact dat namens de gerechtsdeurwaarder met verweerders wordt gevoerd, loopt via deze medewerkers. Deze medewerkers behandelen de dossiers en maken de concepten van de ambtelijke stukken. De opleiding van deze medewerkers vindt plaats buiten het zichtveld van de KBvG. Het is aan te bevelen dat de KBvG een convenant sluit met een mbo om de beroeps- en gedragsregels van de gerechtsdeurwaarder onderdeel te laten zijn van de opleiding van toekomstige medewerkers. Deze medewerkers worden aangevuld door juristen op hbo- en wo-niveau.
2. Het tweede niveau is dat van de gerechtsdeurwaarder die zijn werkzaamheden voornamelijk verricht in de uitoefening van ambtshandelingen op straat. Deze medewerker moet praktische kennis hebben van zowel het materiële als het formele recht, hij moet zijn processuele bevoegdheden kennen, inzicht hebben in verhaal en de algemene economische situatie van de schuldenaar, maar moet bovendien ook interpersoonlijke en psychologische vaardigheden hebben zoals overredingskracht, onderhandelingsvaardigheden en troost. Het niveau voor deze medewerker is hbo.

3. Het derde niveau is dat van de juridisch-technische of beleidsmatige gerechtsdeurwaarder. Deze gerechtsdeurwaarder heeft een academisch niveau. Dit niveau is zeker in de toekomst nodig voor:
- Een technisch, grondig en diepgaand begrip van de wet- en regelgeving;
 - Het vertalen daarvan naar de praktijk;
 - Het ontwikkelen en uitdragen van strategisch beleid voor zowel de eigen kantoororganisatie als het ambt.

Dit opleidingshuis zorgt voor de differentiatie die recht doet aan de verschillende typen gerechtsdeurwaarders en de variëteit aan werkzaamheden die door of namens de gerechtsdeurwaarder worden uitgevoerd. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een vergroting van het academisch aandeel.

Een goed ingericht opleidingshuis bevordert doorstroom: door opleidingen goed op elkaar aan te laten sluiten kan een medewerker doorstromen naar een volgend niveau. Het opleidingshuis bevordert ook uitstroom: door een opleiding op wetenschappelijk niveau kan de gerechtsdeurwaarder beter uitstromen naar vakgebieden zoals politiek, beleid, rechtspraak, advocatuur of wetenschap.

De gerechtsdeurwaarder is specialist in het executie- en beslagrecht

Een passende vertegenwoordiging van gerechtsdeurwaarders van academisch niveau is noodzakelijk voor het handhaven en verstevigen van de positie en het imago van de gerechtsdeurwaarder, zowel juridisch als beleidstechnisch. Van de moderne gerechtsdeurwaarder wordt terecht veel verwacht. Hij is geëvolueerd van gerechtelijk hulppersoon tot specialist in het beslag- en executierecht en hiervoor is een wetenschappelijke opleiding vereist. Daarbij zijn de vaardigheden die men op de universiteit leert nodig om op strategisch niveau aan beleid te werken. Hoewel het nu bijna onvoorstelbaar is dat de notaris geen meestertitel draagt, is de opleiding tot notaris pas in 1959 onderdeel geworden van de universiteit. Voor de registeraccountant is deze verzwaring pas eind jaren 60 ingevoerd. In veel ons omringende landen is de basisopleiding om te worden toegelaten tot het ambt van tenuitvoerleggingsautoriteit van academisch niveau.⁵⁶ Het is bewezen dat dit bijdraagt aan het niveau van de tenuitvoerlegging.

Op dit moment is het vereist om de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder te doorlopen, onafhankelijk van een eventuele vooropleiding. Hoewel het aantal academici binnen de beroepsgroep verhoogd moet worden, is het met name voor de studenten die reeds een wetenschappelijke opleiding hebben afgerond niet aantrekkelijk. Het voelt als een stap terug, de studenten krijgen te weinig

⁵⁶ *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 37. Dit is al het geval in bijv. de volgende landen: Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Frankrijk, België, Luxemburg, Spanje, Portugal.

vrijstellingen en de opleiding is door de stapelaarsregeling kostbaar. De stapelaarsregeling moet van de baan en voor academici moet een verdere verkorting van de basisopleiding worden doorgevoerd.

Een andere mogelijkheid om het aandeel academici te vergroten is het toebrengen van differentiatie, om te worden toegelaten tot het ambt. Er kan een specialisatieopleiding tot gerechtsdeurwaarder worden ingevoerd. Om toelating te krijgen tot die opleiding moet de student een vooropleiding hebben die bestaat uit een relevante afgeronde opleiding op wetenschappelijk of hbo-niveau. Na deze opleiding volgt men de specialisatieopleiding en een stage.

3.3.2 Er moet aandacht komen voor een leergang ondernemerschap

De gerechtsdeurwaarder-ondernemer is in de afgelopen jaren ontwikkeld van openbaar ambtenaar met een zelfstandige praktijk, naar ondernemer-manager op het gebied van rechtshandhaving. Complexe en veeleisende wet- en regelgeving, compliance, *monitoring and control*, tariefafspraken en het economisch klimaat vergen veel van de gerechtsdeurwaarder-ondernemer.

De beroepsgroep heeft belang bij kansrijke startende ondernemers. Ondersteuning is geboden voor kennis en vaardigheden die specifiek nodig zijn binnen de branche. Denk bijvoorbeeld aan de specifieke financiële regelgeving.

De eisen die gesteld worden aan de aspirant-ondernemer zouden onder de loep genomen moeten worden. De eisen die bijvoorbeeld gesteld worden aan het starten van een solitair kantoor zijn onvoldoende om daadwerkelijk goede kantoren te waarborgen.

Men moet inzetten op een vergroting van kennis en vaardigheden voor het ondernemerschap voor gerechtsdeurwaarders. Voor het waarborgen van basiskennis zou een faciliteit geboden moeten worden zoals een leergang voor starters die voorziet in de kennis en informatie die nodig is voor het ondernemen in de gerechtsdeurwaarderspraktijk. Overwogen moet worden deze leergang verplicht te stellen voordat de benoeming tot gerechtsdeurwaarder-ondernemer kan worden aangevraagd. Ook kunnen de mogelijkheden van een aanvullende opleiding of een MBA voor de aspirant-ondernemer een rol spelen.

Ook kan een (kennis)platform worden opgericht waar verschillende partijen zoals de KBvG, het BFT, de overheid, ervaren ondernemers en kopers en verkopers overnames en startups faciliteren en begeleiden. Dit platform dient om kennis op te doen, maar kan ook dienen als ontmoetingsplaats voor vraag en aanbod.

Het ondernemerschap vraagt blijvend aandacht. Voor gerechtsdeurwaarder-ondernemers moeten in het kader van de permanente educatie opleidingen worden aangeboden op dit vlak. De gerechtsdeurwaarder-ondernemer kan ook verplicht worden aan dergelijke opleidingen deel te nemen, of periodiek een test af te leggen waarmee de kennis van de branchespecifieke financiële bepalingen wordt getoetst.

3.3.3 Zorg voor een verbetering van permanente educatie

Permanente educatie levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de beroepsgroep en het onderscheidend vermogen. De KBvG streeft voortdurend een hoge kwaliteitsstandaard van de leden na, niet alleen op het terrein van executie- en beslagrecht, maar ook op andere rechtsgebieden, (technologische) ontwikkelingen, beroepsdeontologie en bedrijfsvoering.

Om ook in de toekomst aan de hoge kwaliteitseisen te kunnen blijven voldoen die de maatschappij terecht stelt aan de gerechtsdeurwaarder, moet de effectiviteit van de permanente educatie worden verbeterd en het niveau verhoogd. De permanente educatie moet niet alleen toezien op de verplichte aanwezigheid. Het moet toezien op het verplicht op peil houden, actualiseren en vergroten van kennis en vaardigheden.

Het niveau van opleiders wordt verbeterd als zij alleen dan PE-punten uit kunnen geven als zowel de opleider als de opleiding door de KBvG is geaccrediteerd. Verplichte toetsing van de opgedane kennis draagt bij aan de effectiviteit van de permanente educatie. Deze toetsing kan bestaan uit een test na afloop van de opleiding, maar ook uit bijvoorbeeld het eens per twee jaar af te leggen algemeen examen dat gehaald moet worden om te voldoen aan de PE-verplichting zoals we dat in veel beroepsgroepen zien.

Gedacht kan ook worden aan verplichte cursussen, waarbij een zekere differentiatie van belang kan zijn. Een verplichte cursus actualiteiten op het gebied van beslag- en executierecht, beroeps- en gedragsregels en beroepsdeontologie is aan te bevelen. Verder moet onderzocht worden hoe de permanente educatie bij kan dragen aan goed ondernemerschap en een gezonde branche.

In overleg met opleidingsinstituten met hoog aanzien, kunnen specialisatieopleidingen worden opgezet zoals bijvoorbeeld de advocatuur de Grotiusopleiding kent. Vergelijk ook de opleiding geneeskunde die leidt tot basisarts, waarna specialisatie kan volgen. Het behalen van een certificaat van zo'n specialisatieopleiding kan geregistreerd worden zodat het onderscheidend vermogen vergroot wordt.

3.3.4 Streef naar wetenschappelijk onderwijs en onderzoek

Gestreefd moet worden naar een master beslag- en executierecht aan een van de Nederlandse universiteiten zodat er meer en beter onderzoek wordt gedaan naar dit belangrijke onderdeel van het recht.

Tegelijkertijd moet de KBvG wetenschappelijk onderzoek initiëren in het kader van haar beleidsdoelstellingen, bijvoorbeeld over de staat van de rechtshandhaving en het schuldenvraagstuk.

3.4 Beleidsthema: ambtelijke tarieven

Met ingang van 2001 zijn de prijzen voor ambtelijke tarieven richting de opdrachtgever vrijgelaten. De gedachte van de wetgever was dat dit de productiviteit en kwaliteit zou verbeteren en kosten konden worden gereduceerd. Deze marktwerkingsgedachte leek voornamelijk als een doel op zich beschouwd en niet het middel om tot betere dienstverlening te komen.⁵⁷ Concurrentie zet partijen weliswaar aan tot grotere inspanning, maar kan schade toebrengen aan onderlinge samenwerking

Het is een zorgwekkende ontwikkeling dat het kostenrisico van rechtshandhaving meer en meer bij de gerechtsdeurwaarder ligt

en algehele kwaliteit. De praktijk heeft uitgewezen dat marktwerking niet in alle gevallen bijdraagt aan een positieve ontwikkeling van kwaliteit en kwaliteitsbeleving.⁵⁸ De oorspronkelijk bedoelde efficiëntie- en verbeterlagen zijn inmiddels gemaakt en de concurrentie zit nu voornamelijk op de prijs of de *recovery rate*.

Daarenboven is geen sprake van een reguliere markt en een gewone dienstverlening⁵⁹, maar juist die zaken die essentieel zijn voor publieke belangen. Marktwerking hoort ondergeschikt te zijn aan rechtsstaat en beroepsdeontologie.

De gerechtsdeurwaarder is belast met de ambtelijke werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2 Gerechtsdeurwaarderswet. De commissie Van der Winkel heeft bij de bepaling van de kostprijs van ambtshandelingen het uitgangspunt genomen van een integrale kostprijsbenadering, inclusief een – gelet op de aard en omvang van die activiteiten – redelijk te achten opslag voor winst en (ondernemers)risico voor de ambtelijke praktijk (die te onderscheiden is van de overige activiteiten, waaronder de incasso-praktijk).⁶⁰ Nevenactiviteiten versterken het ambt en zijn daar onlosmakelijk mee verbonden, maar dat betekent niet dat daarmee de ambtshandelingen gefinancierd moeten worden.

3.4.1 Zorg voor een nieuw kostprijsonderzoek voor tarieven richting de verweerder

Het huidige stelsel van tarieven is in 2001 vastgesteld. Jaarlijks wordt het tarief geïndexeerd aan de hand van een formule waarin de cao-lonen, de consumentenprijsindex en de arbeidsproductiviteit zijn betrokken. De gehanteerde kostprijsbepaling en de winstopslag passen echter niet meer bij deze tijd.

Zoals gezegd, bij de vaststelling van de tarieven is op de integrale kostprijs een redelijke opslag gezet voor winst en (ondernemers)risico. Het ondernemersrisico werd beperkt geacht omdat er

57 *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 19.

58 Zie ook: *Justitiële verkenningen: Beroepsethiek en marktwerking*, 2005-3.

59 Publieke zaken in de marktsamenleving, Den Haag WRR 2012.

60 *Schuldenaarstarieven. Ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders. Advies van de commissie tarieven gerechtsdeurwaarders*, Den Haag, 2001, p. 17.

sprake zou zijn van beperkte concurrentie⁶¹ en gegarandeerde ontvangsten. Omdat het zou gaan om promilles van de omzet⁶² is aangesloten bij de winststopslag die vergelijkbaar is met producten die vanuit de overheid op de private markt worden afgezet (5%).⁶³ De veronderstelling dat de gerechtsdeurwaarder een beperkt ondernemersrisico heeft is niet juist. Zo blijkt uit het groter wordend aantal kantoren dat onder verscherpt toezicht is geplaatst of zelfs faillieert. De gerechtsdeurwaarder heeft namelijk een risicovol beroep, door bijvoorbeeld toegenomen agressie en de grote kans op aansprakelijkheid wanneer en kleine fouten worden gemaakt. De winststopslag is daarnaast volstrekt onvoldoende voor iedere branche, en dat geldt ook voor de branche van de gerechtsdeurwaarder.

Tegelijkertijd zijn de werkzaamheden van de gerechtsdeurwaarder veranderd. Het aantal werkzaamheden dat verricht moet worden rond de ambtshandeling is gestegen. Dit komt door het invoeren van bevragings- en registratieverplichtingen, maar ook door de complexiteit van de beslagvrije voet. De kosten voor compliance en overhead zijn gestegen door beroepsnormering, kwaliteitsnormen en *monitoring and control*. Maar ook eenvoudige zaken zoals brandstof en porto zijn gestegen. Hoewel de arbeidsproductiviteit weliswaar is verbeterd door automatisering en digitalisering zijn deze zaken voor de gerechtsdeurwaarder ook verplicht en vergen zij grote en voortdurende investeringen die niet terug te verdienen zijn.⁶⁴ Ook zijn de loonkosten aanzienlijk meer gestegen dan de indexatie, onder meer door een verhoging van het opleidingsniveau.

Er moet daarom een geheel nieuw kostprijsonderzoek volgen dat leidt tot een nieuw tarievenstelsel waarbij rekening wordt gehouden met alle gewijzigde omstandigheden. Denk aan het toepassen van differentiatie van de kostprijs, bijvoorbeeld in verhouding tot de hoogte van de vordering. Of pas differentiatie toe wanneer een verweerder niet kan betalen, of er alles aan doet om niet te betalen.

3.4.2 De tariefvrijheid van gerechtsdeurwaarders moet opnieuw bekeken worden

Als de verweerder niet in staat is om de kosten van rechtshandhaving te betalen, moeten deze worden gedragen door de verzoeker.⁶⁵ Dit is nu niet het geval.

Door de druk van de opdrachtgevers, prijsafspraken, lagere vergoedingen, tijdsdruk en standaardisering komt de aandacht voor de verweerder onder druk te staan.⁶⁶ Er is minder aandacht mogelijk en zaken die niet in het standaardstramien passen vallen buiten de boot. Het is daarbij

61 *Analyse kostprijzen ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (JUSGE-0)*, 2001, p. 3.

62 Idem.

63 *Analyse kostprijzen ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (JUSGE-0)*, 2001, p. 39. Ter vergelijking: de brutomarges binnen de advocatuur liggen tussen de 35% en 40%. *Inventarisatie vrije beroepen: Advocatuur*, 2006, p. 19.

64 *Jaarverslag Commissie van deskundigen Gerechtsdeurwaarders 2014*, 2015, p. 6.

65 CEPEJ(2009) 11Rev2, nr. 60. Overigens, het basisbeginsel is immers dat de verzoeker kosten moet maken om te krijgen wat hem toekomt. Deze 'schade' wordt verhaald op de schuldenaar, red..

66 I. van den Berg-Smit, *Maatschappelijke ontwikkelingen en de gevolgen voor de beroepsuitoefening van de (kandidaat-) gerechtsdeurwaarder en de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder* (rapport), 2015, p. 19-20.

te beargumenteren dat de bestaande situatie waarbij de verzoeker geen enkel kostenrisico loopt bij het inzetten van de macht van de staat, terwijl het de verweerder geld kost zich hiertegen te verzetten strijdig is met de *equality of arms*, neergelegd in artikel 6 EVRM, en strijdig kan zijn met de proportionaliteit.

Het is onwenselijk dat gerechtsdeurwaarders in de concurrentiestrijd met beroepsgenoten tarieven afspreken of financiële arrangementen met opdrachtgevers afspreken die zodanig onder de kostprijs liggen, dat hierdoor risico's ontstaan op het punt van de zorgvuldigheid en onafhankelijkheid. Dit terwijl de gerechtsdeurwaarder juist deze twee zaken bij de ambtsuitoefening in acht dient te nemen, net als de continuïteit van die ambtsuitoefening.⁶⁷

De KBvG acht het een zorgwekkende ontwikkeling dat het kostenrisico van rechtshandhaving meer en meer bij de gerechtsdeurwaarder ligt. De KBvG is van mening dat de huidige condities een onaanvaardbare bedreiging vormen voor de kwaliteit van dienstverlening, voor de onafhankelijke en onpartijdige taak die de gerechtsdeurwaarder in het rechtsbestel heeft en voor zijn integriteit.⁶⁸ Een ambtshandeling is het inzetten van de macht van de staat. Een eerlijke rechtsbedeling vereist dat dit zorgvuldig en dus proportioneel gebeurt en dat de opdrachtgever of verzoeker er geen verdienmodel aan kan hebben. Ook moeten belangenconflicten worden voorkomen. De KBvG acht ingrijpen in het kader van de goede beroepsuitoefening en het algemeen belang daarom noodzakelijk en moet hier verordenend optreden.

Onderzocht zal moeten worden op welke wijze ruimte kan worden gelaten voor onderhandeling over de prijs van tarieven en verdeling van het risico. Deze onderhandelingsruimte moet ongelimiteerd zijn op die onderdelen waar de gerechtsdeurwaarder niet-ambtelijke werkzaamheden verricht. Voor wat betreft ambtelijke werkzaamheden is voorstelbaar dat de onderhandelingsruimte niet langer ongeclausuleerd is toegestaan op de prijs van ambtshandelingen. Het uitgangspunt moet zijn dat de risico's van rechtshandhaving bij de verzoeker en niet bij de tenuitvoerleggingsautoriteit wordt neergelegd.⁶⁹

Dit ingrijpen door de KBvG is gelegitimeerd nu het gaat om noodzakelijk ingrijpen, in het kader van de beroepsdeontologie. Het ingrijpen gebeurt daarnaast door een orgaan dat door de overheid is belast met diensten van algemeen belang, en daartoe een bijzondere taak toevertrouwd heeft

⁶⁷ Kamerstukken II 2014/15, 34047, 6, p. 16.

⁶⁸ Deze zorgen worden gedeeld door meerdere partijen, zoals het BFT en het WODC. Zie ook *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 64-65. In een rapport wordt door het onderzoeksteam van *University Nancy* en *the Swiss Institute of comparative law* krachtig stelling genomen en gesteld dat zelfs de mogelijkheid om te onderhandelen over de prijs van ambtshandelingen corruptie in de hand werkt, *Enforcement of court decisions in Europe. European commission for the efficiency of justice (CEPEJ)*, 2007, p. 36.

⁶⁹ CEPEJ(2009)11Rev2, nr. 60; art. 5 *Global Code of Enforcement*

gekregen. De deurwaarderij is een essentieel onderdeel van de rechtsstaat en de speciale rol van de gerechtsdeurwaarder in het rechtsbestel kan mededingingbeperkende maatregelen rechtvaardigen.⁷⁰ Vooral nu het gaat om het waarborgen van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid die de absolute voorwaarden zijn voor de goede ambtsuitoefening van de gerechtsdeurwaarder.⁷¹ De KBvG heeft de verplichting om verordenend op te treden als deze belangen in gevaar komen.⁷²

Er is bepaald dat de mededinging alleen dan mag worden beperkt indien dit, gelet op de context die eigen is aan het ambt, noodzakelijk is om belangenconflicten te voorkomen en de volgende zaken te waarborgen:

- Professionele onafhankelijkheid
- (Vak)bekwaamheid
- Integriteit
- Onpartijdigheid⁷³

3.5 Beleidsthema: ondernemerschap en perspectief

De gerechtsdeurwaarder is onbezoldigd openbaar ambtenaar. Dit maakt hem ondernemer. Dit model van de gerechtsdeurwaarder als ambtenaar-ondernemer draagt bewezen bij aan de effectiviteit en efficiëntie van de rechtshandhaving, en om die reden heeft het Nederlands systeem model gestaan voor de ontwikkeling van de tenuitvoerleggingsautoriteit in vele landen ter wereld.⁷⁴

Er moet onderzocht worden hoe de negatieve elementen van liberalisering en marktwerking kunnen worden beperkt, zonder het ondernemerschap tegen te gaan.

Het is de taak van de KBvG om samen met de overheid te zorgen voor een economisch gezonde beroepsgroep

Omdat de gerechtsdeurwaarder een staatstaak uitvoert, staat het ambt altijd voor het ondernemerschap. De publieke taak-uitoefening en de daaraan verbonden waarden en regels moeten doorslaggevend zijn. De aan het ondernemerschap verbonden waarden, waar de nadruk ligt op winstgevendheid, concurrentie en het behoud van cliënten, dienen aan dit primaire belang ondergeschikt te zijn. Tegelijkertijd zal de gerechtsdeurwaarder-ondernemer een voldoende renderend bedrijf moeten kunnen organiseren om kwalitatieve, onafhankelijke en integere ambtsuitoefening, continuïteit, investeringen en

⁷⁰ *Aanhangsel Handelingen II* 2011/12, 2310; *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 19.

⁷¹ ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:473. Zie ook: HvJ EG 19 februari 2002, C-309/99 (*Wouters e.a.*).

⁷² *Kamerstukken II* 2009/10, 32123-VI, 64, p. 4.

⁷³ *Kamerstukken I* 2001/02, 22775, 109, p. 3.

⁷⁴ Het Nederlandse model van de gerechtsdeurwaarder als ambtenaar-ondernemer is in 19 van de 27 lidstaten van de Europese Unie ingevoerd. Dit aantal blijft stijgen en het model vindt ook buiten de Europese Unie navolging.

werkgelegenheid in de toekomst te kunnen blijven garanderen. Het is dan ook de taak van de KBvG om bij te dragen aan een economisch gezonde beroepsgroep en daarin de belangen van de gerechtsdeurwaarder te behartigen.

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft toegezegd met de KBvG actief de mogelijkheden te onderzoeken voor innovatie van de beroepsuitoefening en daarbij ook te bezien welke mogelijkheden er zijn om de concurrentiekracht van de sector te vergroten, met uiteraard inachtneming van de eisen ten aanzien van integriteit en kwaliteit en de publieke belangen die met de dienstverlening in het geding zijn.⁷⁵ Aan de KBvG de taak om samen met het ministerie opnieuw te zorgen voor perspectief voor ondernemers met een staatstaak.

3.5.1 Versterk de nevenactiviteiten voor de gerechtsdeurwaarder

De gerechtsdeurwaarder is bij uitsluiting van ieder ander bevoegd tot het verrichten van de bij of krachtens wet aan hem opgedragen taken. Dit noemt men het domeinmonopolie.

Dit domeinmonopolie is ingesteld voor die taken waarbij de gerechtsdeurwaarder gedelegeerde overheidsmacht toepast en is bedoeld om de kwaliteit ervan te kunnen waarborgen.⁷⁶ De privileges zijn dan ook niet toegekend ten behoeve van de beroepsgroep maar in het publiek belang van het op rechtmatige wijze uitvoeren van een uitbestede overheidstaak.

Nevenactiviteiten zijn onlosmakelijk met het ambt verbonden

De gerechtsdeurwaarder is bevoegd om naast zijn primaire taak nevenactiviteiten te ontplooien zoals het voeren van een incassobureau, het geven van juridisch advies of het helpen van mensen in een problematische schuldpositie. Deze nevenactiviteiten zijn met het ambt verweven, zodanig dat zij daar een onlosmakelijk en essentieel onderdeel van zijn geworden. Nevenactiviteiten zijn noodzakelijk om het bestaansrecht van de gerechtsdeurwaarder te garanderen. Daarnaast bieden nevenactiviteiten grote voordelen op onder meer het terrein van innovatie, kruisbestuiving en gezonde bedrijfsvoering.

De Raad voor Europa is voorstander van nevenactiviteiten van de gerechtsdeurwaarder om diens expertise en vaardigheden breder in te zetten. Zo pleit de Raad voor Europa voor nevenactiviteiten die verenigbaar zijn met de rol van de gerechtsdeurwaarder in de bescherming van belangen en rechten van partijen, het verminderen van de werkvoorraad van de rechtbanken of het effectiever maken van het juridisch proces.⁷⁷ Meer in het bijzonder heeft de Raad van Europa het over:

⁷⁵ Nationaal actieplan gereglementeerde beroepen, bijlage bij Kamerstukken II 2014/15, 24036, A, p. 7.

⁷⁶ Kamerstukken II 2009/10, 32123-VI, nr. 64, p. 2.

⁷⁷ CEPEJ(2009)11REV2, nr. 34.

- Minnelijke incasso
- Vrijwillige openbare veilingen van roerende en onroerende zaken, naast de notaris
- Vergaren en vastleggen van bewijs
- Griffiewerkzaamheden
- Juridisch advies
- Insolventieprocedures, naast de curator
- Procesvertegenwoordiging, naast de advocaat
- Opstellen en verleiden van privaatrechtelijke akten, naast de notaris
- Doceren

Op dit moment kan de gerechtsdeurwaarder een aantal van deze taken nog niet uitvoeren. De KBvG is gedreven om ervoor te zorgen dat deze mogelijkheid wordt opengesteld.

De KBvG moet blijven werken aan het uitbreiden van de wettelijke bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarder in de taken zoals door de Raad van Europa omschreven. Zodra een nevenactiviteit in de wet aan de gerechtsdeurwaarder wordt toegekend, valt deze binnen het domein van de KBvG en treedt zij hier verordenend in op. Bij vrije nevenactiviteiten is dit anders. Het ambt moet altijd centraal staan. Voorwaarde voor de vervulling van vrije nevenactiviteiten is en blijft dat deze de goede en onafhankelijke vervulling van het ambt en de eer en het aanzien ervan niet schaden. De KBvG blijft voor wat betreft beroepsregulering inzake vrije nevenactiviteiten op de achtergrond, mits er niet gehandeld wordt in strijd met de beroepsdeontologie en de beroeps- en gedragsregels nu de gerechtsdeurwaarder daar ook bij de uitoefening van niet-ambtelijke taken aan gebonden is. De KBvG moet ter uitoefening van haar taak wel weten welke nevenactiviteiten door de gerechtsdeurwaarder worden uitgevoerd. De gerechtsdeurwaarder moet hier dan ook opgave van doen.

3.5.2 Zorg voor de benodigde randvoorwaarden voor de ondernemer-gerechtsdeurwaarder

De omzet van gerechtsdeurwaarders staat onder druk: in de jaren 2013 tot en met 2015 is de netto-omzet van de gehele beroepsgroep afgenomen van 414 miljoen naar 390 miljoen naar 366 miljoen. Er is geen reden om aan te nemen dat deze trend zich in de aankomende jaren niet door zal zetten. De nettowinst is in diezelfde periode verdampt. Personeelskosten en tariefafspraken zijn daarvan de grootste oorzaak. Het is de verwachting dat het aantal gerechtsdeurwaarders dat in de financiële problemen terechtkomt in de aankomende jaren alleen maar zal stijgen.⁷⁸

Het verdienmodel van de gerechtsdeurwaarder staat ernstig onder druk. Hierdoor is kwaliteit in gevaar en is er minder ruimte voor maatwerk. Financiële problemen van gerechtsdeurwaarders zijn

⁷⁸ Jaarverslag Commissie van deskundigen Gerechtsdeurwaarders 2014, 2015, p. 7.

zeer schadelijk. Niet alleen voor de gerechtsdeurwaarder en de aan zijn kantoor verbonden medewerkers en opdrachtgevers, maar ook voor het vertrouwen dat de maatschappij heeft in het ambt. Financiële problemen kunnen ook leiden tot ongewenst gedrag. De KBvG en de overheid zijn samen verantwoordelijk voor het creëren van de noodzakelijke randvoorwaarden en daarmee in feite het versterken van ondernemersvoorwaarden om de goede vervulling van de taken door de gerechtsdeurwaarder in de rechtsstaat als ondernemer mogelijk te maken.

3.6 Beleidsthema: internationale samenwerking

De wereld wordt steeds kleiner, burgers, bedrijven en instellingen opereren meer en meer zonder aan de landsgrenzen gebonden te zijn. Het recht en rechtshandhaving is echter nog teveel gevangen binnen de landsgrenzen, dit moet stoppen, want gerechtigdheid mag niet stoppen bij de grens.

3.6.1 Geef bekendheid aan de Global Code of Enforcement

De KBvG is een van de grondleggers van de Union internationale des huissiers de justice (UIHJ), deze organisatie is niet alleen uitgegroeid tot de grootste juridische beroepsorganisatie van de wereld, maar neemt ook deel in de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC), de Commissie voor efficiëntie in justitie van de Raad van Europa (CEPEJ) en is partner van bijvoorbeeld de Wereldbank en de Haagse Conferentie van Internationaal Privaatrecht (HCCH). De UIHJ neemt mede daardoor een unieke positie in.

De UIHJ neemt het voortouw op het gebied van beslag- en executierecht. Door de inzet van de KBvG voor de UIHJ is het Nederlands statuut met daarin de gerechtsdeurwaarder zoals wij die kennen, ambtenaar-ondernemer, incasso- en procesbevoegd, over de wereld verspreid.

De UIHJ heeft onlangs haar Global Code of Enforcement aan de wereld gepresenteerd. Deze Code definieert standaarden en principes van een goed systeem van beslag- en executierecht, gebaseerd op de Rule of Law. De KBvG ziet het als haar taak deze ook in Nederland te promoten.

3.6.2 Zorg voor meer en betere internationale samenwerking

De KBvG zal nog meer dan nu de internationale samenwerking moeten zoeken. Waar de KBvG terecht veel heeft gedaan aan het ontwikkelen van rechtshandhaving in landen in bijvoorbeeld Oost-Europa en Afrika, is het nu ook tijd om van deze landen te leren. Nederland dreigt haar positie aan de wereldtop te verliezen; op het gebied van effectieve en efficiënte tenuitvoerlegging is ons beslag- en executierecht niet meegegaan met de tijd. Van groot belang is het om de Nederlandse wetgever te laten zien hoe het elders geregeld is:

- Leer van Estland dat koploper is op het gebruik van E-justice en indrukwekkende systemen heeft ontwikkeld op het gebied van dataverzameling.
- Leer van Frankrijk waar de deurwaarder de digitale snelweg veilig houdt.
- Leer van Georgië wanneer het gaat om E-auction.

De KBvG zal zich actief bezig moeten houden met internationale ontwikkelingen en de relevante ontwikkelingen in Nederland stimuleren.

Het is van belang om te beseffen dat de strijd voor een rechtvaardige en effectieve rechtshandhaving wereldwijd is en dat overheden en tenuitvoerleggingsautoriteiten van over de wereld dezelfde uitdagingen hebben en aan vergelijkbare oplossingen werken. Veel beleidsmatige keuzes in Europa worden gemaakt, maar we kijken te weinig naar buiten. Ook in het buitenland zijn voortrekkers. De Nederlandse gerechtsdeurwaarder moet goed kijken naar andere voortrekkers en die ontwikkelingen kritisch beoordelen en mogelijk implementeren in het Nederlandse systeem. Wij moeten leren van het buitenland en daarom de voortrekkers uit het buitenland uitnodigen.

Tegelijkertijd zal de KBvG de samenwerking moeten zoeken om informatie-uitwisseling tussen tenuitvoerleggingsautoriteiten in de verschillende lidstaten te bevorderen. Momenteel kunnen Nederlandse gerechtsdeurwaarders geen rechtstreekse toegang krijgen tot (niet openbare) registers in andere lidstaten die wel toegankelijk zijn voor de lokale tenuitvoerleggingsautoriteiten en bestaan er geen internationale instrumenten om tot informatie-uitwisseling over te gaan. Dit gebrek aan samenwerking staat volgens de Europese Commissie in schril contrast met de nauwe samenwerking tussen de Europese tenuitvoerleggingsautoriteiten op het gebied van fiscale vorderingen.⁷⁹ De G20 en G8 hebben erkend dat het uitwisselen van inlichtingen een belangrijk instrument is tegen grensoverschrijdende belastingfraude en -ontduiking.⁸⁰ Ook civiele vorderingen zijn grensoverschrijdend en er is geen reden de fiscale internationale vordering voor te trekken.

Onderzoek de stand der wetenschap over de grensen, waar mogelijk, pas dat toe in Nederland

3.6.3 Implementeer de internationale standaarden zoals deze zijn afgesproken

De KBvG heeft – meer dan welke juridische beroepsorganisatie dan ook – directe en hechte contacten met collega's en koepels waar ook in de wereld. Toch wordt er nationaal niet altijd aan de KBvG gedacht als het gaat om internationale rechtshandhaving. De KBvG moet zich ook op dit vlak beter promoten en de Nederlandse overheid moet de KBvG nadrukkelijk betrekken bij de ontwikkeling van het internationale speelveld van rechtshandhaving.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft bepaald dat tenuitvoerlegging een integraal onderdeel is van het fair trial-beginsel (artikel 6 EVRM). Naar aanleiding van de aanzienlijke toename

⁷⁹ Op Europees vlak bestaat er bijvoorbeeld de Bijstandsrichtlijn die met ingang van 1 januari 2016 de uitwisseling van financiële gegevens regelt, de Richtlijn 2014/107/EU. Zie ook: Groenboek Efficiënte tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in de Europese Unie: transparantie van het vermogen van schuldenaars, COM(2008)128, p 9.

⁸⁰ *Kabinet Minister van Financiën en Fiscale Fraudebestrijding. Plan ter Bestrijding van de Fiscale Fraude*, België, 2015, p. 41.

van het aantal zaken met betrekking tot falend beslag- en executierecht, heeft de Raad van Europa besloten dat er op dit onderwerp richtlijnen moesten komen. De aanbevelingen⁸¹ over tenuitvoerlegging zijn in 2003 unaniem aanvaard door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, dus inclusief Nederland. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft ook na 2003 in verschillende uitspraken herhaaldelijk bevestigd dat de problemen bij tenuitvoerlegging niet waren verholpen. Om die reden heeft de Europese Commissie voor Efficiëntie in Justitie van de Raad van Europa (CEPEJ) in 2009 richtlijnen⁸² uitgevaardigd die eerder gedane aanbevelingen te implementeren. Ook de Wereldbank ziet het als haar taak zich bezig te houden met het beslag- en executierecht. Jaarlijks wordt door de Wereld Bank het Global Forum for Justice and Development georganiseerd. Hierin participeren Rule of Law-experts van over de gehele wereld. De UIHJ heeft de afgelopen twee jaar tijdens dit Forum aandacht gevraagd voor de door haar ontwikkelde internationale grondbeginselen van beslag- en executierecht, de World Code on Enforcement. Daarmee is de rule of law, ook waar het gaat om tenuitvoerlegging niet slechts een theorie. Het moet immers ook de realiteit zijn. De KBvG moet de overheid herinneren aan deze standaarden en samenwerken ter implementatie ervan.

3.7 Beleidsthema: digitalisering en innovatie

De wereld digitaliseert. De juridische wereld heeft meer moeite de overstap naar de digitale communicatie te maken omdat, anders dan in andere omgevingen, de communicatie zeer sterk gebonden is door de juridische zekerheid zoals de integriteit van de boodschap, identificatie van verzender en ontvanger, vertrouwelijkheid en termijnen.

Binnen de juridische wereld loopt de gerechtsdeurwaarder in digitalisering en automatisering voorop. Al in 1996 konden gerechtsdeurwaarders de basisregistraties digitaal raadplegen en inmiddels zijn daar vele uitwisselingen en system-to-systemkoppelingen en innovaties aan toegevoegd. Uit onderzoek van de KBvG blijkt dat de gerechtsdeurwaarder een verdere digitalisering en innovatie omarmt mits de noodzakelijke waarborgen gegarandeerd zijn.

De taak van de gerechtsdeurwaarder blijft hetzelfde, de middelen waarmee ze deze taak uitvoert veranderen. De KBvG wil in de juridische wereld voorop blijven lopen in digitalisering. Dat wil zeggen dat de KBvG in haar beleid nastreeft de digitale toepassingen te initiëren en optimaal in te zetten. De KBvG wil en kan ook voor andere partijen zoals de advocatuur en de rechtspraak digitale ontwikkelingen faciliteren, te beginnen met KEI. Digitale exploten voorzien van een digitale handtekening is daarbij een logisch volgende stap.

81 Recommendation of the Committee of Ministers to member states on enforcement (Rec(2003)17), aangenomen op 9 september 2003.

82 Guidelines for a better implementation of the existing council of Europe's recommendation on enforcement (CEPEJ(2009)11REV2), aangenomen op 9 december 2009.

3.7.1 Draag zorg voor de verdere ontwikkeling van het beslagregister

De KBvG heeft zich met de ontwikkeling en lancering van het digitaal beslagregister opnieuw bewezen en kan vergelijkbare projecten in samenwerking met de overheid en marktpartijen verzorgen. Een verdere ontwikkeling van het beslagregister is noodzakelijk om uiteindelijk de centrale basisregistratie te worden van alle beslagen in Nederland. Het beslagregister werkt alleen optimaal als alle andere invorderaars verplicht worden om zich aan te sluiten.

3.7.2 Draag zorg voor een innovatieagenda van SNG

Het beleid van de KBvG is uitgangspunt voor de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG). De missie van SNG is vanuit de KBvG: het beschikbaar maken van privacygevoelige informatie, voor gerechtsdeurwaarders, partijen in het publieke domein en aanpalende organisaties. Doel hierachter is om het eerder genoemde digitale knooppunt te worden voor de gegevensverstrekking omtrent de rechtshandhaving. De KBvG wil hierin de centrale rol spelen vanuit de beschikbare expertise en de waarborgen die het ambt bieden.

Intrinsieke verbondenheid tussen KBvG en SNG is van essentieel en groot belang en moet nagevolgd worden. Het innovatieve kwaliteitsimago dat SNG realiseert in de maatschappij, bij ketenpartners en stakeholders moet uitstralen op de KBvG en de gerechtsdeurwaarder. Het is aan te bevelen dat op alle uitingen van SNG het logo van de KBvG wordt geplaatst zodat van de intrinsieke verbondenheid blijkt wordt gegeven.

Het is van strategisch belang dat er een goede, structurele en open samenwerking bestaat en gegarandeerd is. Waar de KBvG het beleid bepaalt, werkt SNG instrumenteel aan dat beleid, aan een innovatieagenda en de uitvoering daarvan en vervult hiermee een sleutelrol in de veranderende taken en positie van de gerechtsdeurwaarder van de toekomst.

De KBvG ziet SNG als een communicatieplatform van betekenis in het overheidsdomein. De informatie die beschikbaar wordt gemaakt, helpt de deelnemers, de gerechtsdeurwaarders, om hun werk snel, efficiënt, accuraat en tegen lage kosten uit te voeren. Door excellente bedrijfsvoering en betrouwbare dienstverlening hebben deelnemers gemak van de diensten van SNG.

Vanuit de vergaande digitalisering zijn door de KBvG de volgende grote thema's op de ontwikkelings- en innovatieagenda van de SNG geplaatst:

- KEI: een langdurig automatiseringstraject van de Rechtspraak, waarbij de KBvG continu de toegevoegde waarde van de gerechtsdeurwaarder in naar voren brengt en waarbij SNG voor de technische ontwikkeling en implementatie zorgdraagt.
- E-derdenbeslag: het digitaal leggen van het derdenbeslag.
- Fraudebestrijding: het positioneren en technisch faciliteren van de gerechtsdeurwaarder in het kader van fraudebestrijding, waarbij de gerechtsdeurwaarder vanuit expertise, ervaring en het ambt ingezet wordt om fraudesituaties op adressen op te sporen, vast te leggen en centraal terug te melden.

- Digimelding: is nauw verbonden met fraudebestrijding en ziet op het centraal terugmelden van issues naar het BPR en NHR.
- DBR 2.0 en verder: in 2015 is het DBR ontwikkeld, waarbij alle derdenbeslagen op periodieke inkomsten worden geregistreerd. Het DBR zal verder ontwikkeld worden, door meer beslagsoorten te gaan registreren, mogelijk andere deelnemers dan gerechtsdeurwaarders te laten aansluiten en het benodigde berichtenverkeer tussen gerechtsdeurwaarders onderling over beslagen, de registraties en bevragingen optimaliseert. Ook de uitwisselingen met aanpalende sectoren waaronder de advocatuur moeten geoptimaliseerd worden.
- EAPO: De informatie bevoegdheid in het kader van het Europese bankbeslag, wordt centraal geregeld en geïmplementeerd door SNG.
- Registers: het beschikbaar maken aan de relevante gegevens uit registers voor gerechtsdeurwaarders, waaronder registers als huwelijks goederenregister, gedetineerden, bewindvoering, enzovoort, waarbij er één totaalbeeld wordt gegeven van de gegevens uit deze registers ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden van de gerechtsdeurwaarder.

Ook in een juridisch en ambtelijk beroep als dat van de gerechtsdeurwaarder is behoefte aan innovatie. Innovatie van gerechtsdeurwaarders wordt weleens argwanend bekeken. Dat moet afgelopen zijn. De KBvG moet aandacht geven aan innovatie binnen de beroepsgroep. Dit kan zowel door media-aandacht, verslagen of het invoeren van een innovatieprijs. Hierbij zal de KBvG gebruikmaken van SNG, maar ook intensief met haar leden gaan samenwerken, zodat de innovatiekracht van individuele leden inzet kan worden voor de beroepsgroep.

3.8 Beleidsthema: het gezag van de gerechtsdeurwaarder

3.8.1 Zorg ervoor dat men zich niet kan onttrekken aan het gezag van de gerechtsdeurwaarder

Er moeten werkafspraken komen tussen het Openbaar Ministerie, de politie en de KBvG over de wijze van het doen van aangifte, en de opvolging die eraan wordt gegeven.

De gerechtsdeurwaarder is bekleed met openbaar gezag. Het enkel bekleden van openbaar gezag is niet meer voldoende als de aantasting ervan niet effectief wordt aangepakt. Eenieder die de gerechtsdeurwaarder belemmert in het uitvoeren van zijn ambt of een goed aan een beslag onttrekt, pleegt een misdrijf. Deze misdrijven zijn geplaatst in titel VIII van het Wetboek van Strafrecht, met als titel 'misdrijven tegen het openbaar gezag'. De strafbaarstelling strekt daarmee tot afdwingen van de eerbiediging van de daad van openbaar gezag, te weten het bevel of het leggen van beslag.⁸³ De strafbaarstelling strekt dus niet ter bescherming van de gerechtsdeurwaarder.

⁸³ Hof 's-Hertogenbosch 16 april 2003, ECLI:NL:GHSHE:2003:AF7618.

Zowel de verweerder als derden zijn verplicht tot medewerking en zijn gehouden opvolging te geven aan ambtsbevelen van de gerechtsdeurwaarder. In tegenstelling tot een strafrechtelijk beslag, blijft de beslagene bij een civielrechtelijk beslag over het algemeen de beschikking houden over het beslag goed. Het is hem echter verboden het goed aan het beslag te onttrekken en het overtreden van dat verbod is een misdrijf. Het gebeurt helaas met grote regelmaat dat de verweerder zich van het beslag niets aantrekt. Het kost de gerechtsdeurwaarder die aangifte doet zeer veel tijd en vervolging blijft achterwege of is beperkt. Dit weerhoudt de gerechtsdeurwaarder in de toekomst aangifte te doen, wat leidt tot verdere erosie van het gezag. De mogelijkheid om dit te voorkomen is het beslagen goed in gerechtelijke bewaring te nemen. De schade voor verweerder of verzoeker is dan enorm.

3.8.2 Zorg voor herkenbaarheid en voorkom zo agressie en geweld richting de gerechtsdeurwaarder

Aan de verklaring van een gerechtsdeurwaarder moet dezelfde bewijskracht worden toegekend als die van een politieagent. Ook de gerechtsdeurwaarder is drager van openbaar gezag en legt de verklaring op ambtseer af.

Gezag ontstaat mede door herkenbaarheid. Agressie en geweld ontstaan daarentegen door onbegrip en onwetendheid. Onbegrip moet worden verholpen door in het maatschappelijk debat duidelijker voor het voetlicht te brengen wat de rol van de gerechtsdeurwaarder en zijn toegevoegde waarde is.⁸⁴

Onwetendheid moet worden voorkomen door de gerechtsdeurwaarder herkenbaar op straat te laten komen. Waar de andere handhavers van het recht geüniformeerd zijn, kan de gerechtsdeurwaarder zijn hoedanigheid enkel kenbaar maken door het vertoon van zijn legitimatiebewijs. De gerechtsdeurwaarder treedt in of buiten aanwezigheid van de bewoner binnen in het privédomein, kijkt door ramen en brievenbussen, breekt sloten open, maakt foto's en takelt auto's af. Om het publiek duidelijk te maken dat hij dit doet met overheidsgezag moet hij ook als zodanig herkenbaar zijn. Die herkenbaarheid geldt ook voor andere uitingen. Zo worden authentieke aktes waarbij een bevel wordt gedaan of beslag wordt gelegd geprint op hetzelfde briefpapier als waarmee de incassotak een waarschuwingsbrief stuurt. Ambtelijke stukken moeten herkenbaar zijn, bijvoorbeeld door het invoeren van exploatpapier dat slechts het rijkswapen draagt.

⁸⁴ "The Court considers that such conduct towards bailiffs, who work to ensure the proper administration of justice and thus represent a vital component to the rule of law, is incompatible with their position as law-enforcement officers and that action should be taken against those responsible." Uit EHRM 22 juni 2004, 78028/01 en 78030/01 (*Pini/Roemenië*), r.o. 183.

3.9 Beleidsthema: publiek en politiek debat

3.9.1 Werk aan het imago van de gerechtsdeurwaarder

De afgelopen jaren heeft de KBvG actief aandacht besteed aan schuldenproblematiek en de positie van de verweerder. Hiermee heeft de KBvG haar maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen. In de aankomende jaren wordt het belangrijk juist de andere kant daarvan te laten zien: de positie van de schuldeiser. Want wat betekent het onbetaald laten van rekeningen bijvoorbeeld voor bedrijven en organisaties?

Door een duidelijke visie te geven op beide posities, kan de meerwaarde van de doelgroep duidelijk(er) worden aangetoond. Tegelijkertijd heeft dat effect op het imago van de gerechtsdeurwaarder.

3.9.2 Zorg voor marketing en communicatie

De Nederlandse gerechtsdeurwaarder behoort wereldwijd tot de absolute top. Toch wordt er door de media en de politiek soms argwanend naar de gerechtsdeurwaarder gekeken. De gerechtsdeurwaarder werkt dagelijks hard aan de strijd voor recht en rechtvaardigheid, maar wordt in het publieke debat vaak negatief afgeschilderd. Daarom is het van belang om het ‘verhaal’ van de gerechtsdeurwaarder opnieuw te positioneren en uit te dragen door branding, en daarmee de eer en het aanzien van het ambt te verdedigen. Branding motiveert de gerechtsdeurwaarder, opent deuren, draagt bij aan een goede beeldvorming in de publieke opinie en geeft stakeholders een goed gevoel. Ook de KBvG als instituut zal beter als merk moeten worden gepositioneerd. Deze merken moeten vervolgens goed worden uitgedragen.

3.9.3 Geef jaarlijks een monitor uit

De gerechtsdeurwaarder heeft alleen bestaansrecht als zij toegevoegde waarde levert aan de maatschappij. Deze toegevoegde waarde moet de KBvG blijvend aantonen aan de hand van concrete voorbeelden en objectieve data. De KBvG moet de bron zijn waar alle gegevens die verband houden met de beroepsgroep en invordering kunnen worden geraadpleegd. Te vaak wordt de beroepsgroep met ongefundeerde en niet onderbouwde stellingen om de oren geslagen. De KBvG kan en moet zich niet alleen wapenen tegen deze kritieken maar moet ook voorop lopen in cijfers, wetenschappelijk en statistisch onderzoek. Effectief gebruik van de Verordening Gegevensverstrekking is de oplossing.

Zo is de staat van de effectiviteit van de rechtshandhaving en de toegevoegde waarde van de gerechtsdeurwaarder blijvend te meten en aan te tonen met objectieve en unieke data die we eenvoudig kunnen ontsluiten, denk aan het aantal vorderingen in behandeling, het percentage succesvol afgesloten, het bedrag geïnd, het bedrag afgeschreven, de tijdsduur van de tenuitvoerlegging, de verhouding proces- en executiekosten ten opzichte van de hoofdsom of het aandeel persoonlijk contact bij een kennisgeving.

3.9.4 Zorg voor een goede profilering van het ambt

De KBvG treedt op als vertegenwoordiger en spreekbuis van de gerechtsdeurwaarder. Het vertegenwoordigen van het ambt raakt de reden van het bestaan van de KBvG als publiekrechtelijke beroepsorganisatie. De KBvG is dan ook nadrukkelijk de eerst en enig aangewezenen het ambt van gerechtsdeurwaarder te vertegenwoordigen.

De KBvG moet het belang van de gerechtsdeurwaarder voor de maatschappij uitdragen en zorgen voor een duidelijke profilering van het ambt. Meer dan ooit tevoren zal de KBvG zaken als marketing, public relations, lobby en public affairs tot haar takenpakket moeten rekenen. De KBvG moet zich nadrukkelijker en actiever presenteren en het imago van de gerechtsdeurwaarder helder positioneren.

Deze taak moet meer actief worden opgepakt door het uitdragen van de kernwaarden van het ambt, de maatschappelijke rol en de toegevoegde waarde. Dit houdt ook in dat zowel successen als misstanden voor het voetlicht moeten worden gebracht en de gerechtsdeurwaarder midden in de samenleving en het publieke debat moet staan. De KBvG legt daarbij actief verantwoording af over het functioneren van de beroepsgroep van gerechtsdeurwaarders en haar beleid.

3.9.5 De KBvG behartigt de belangen van de gerechtsdeurwaarder

De KBvG dient het belang van de maatschappij als hoeder van een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving. Hierbij houdt de KBvG rekening met alle partijen die bij de rechtshandhaving zijn betrokken. Daarbij moet de KBvG meer dan voorheen ook invloed uitoefenen op het gebied van modernisering van de rechtshandhaving.

De KBvG dient het belang van de gerechtsdeurwaarder. De gerechtsdeurwaarder kan zijn ambt immers alleen dan goed uitoefenen als hem voldoende middelen en bevoegdheden ter beschikking staan. De gerechtsdeurwaarderspraktijk moet daarbij voldoende rendement opleveren voor een gezond ondernemersklimaat, en het moet voldoende rendement opleveren om het ambt interessant te houden voor talenten en aspirant-ondernemers. Indien een van deze randvoorwaarden ontbreekt, is de kwaliteit van rechtshandhaving in gevaar. De KBvG gaat actiever en openlijker de alarmbel luiden als de rechtshandhaving in gevaar is, en gaat ook het debat aan wanneer dit nodig is.

3.9.6 De KBvG moet zich mengen in het politiek debat rond rechtshandhaving

De KBvG volgt de ontwikkelingen, taxeert mogelijke gevolgen voor de gerechtsdeurwaarder en anticipeert hier actief op. Meer dan voorheen zal de KBvG ook zelf het initiatief nemen. De KBvG dient zich proactiever en kritischer te mengen in het publieke debat rondom rechtshandhaving. Ze dient ook richting overheid haar gidsrol te bekleden. De KBvG participeert actief in het wetgevingsproces op een zodanige manier dat de KBvG wordt beschouwd als autoriteit en vooraanstaand gesprekspartner.

3.9.7 De KBvG moet investeren in haar netwerk en dit uitbouwen

Uitdagingen moeten samen worden aangepakt, tegen bedreigingen moet verenigd worden opgetreden. De KBvG moet relaties realiseren en intensiveren met stakeholders om kennis te delen, doelen te bereiken, afstemming te zoeken en als het nodig is niet schromen om stevig op te treden. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de ministeries van Justitie, Sociale Zaken en Economische Zaken, rechtspraak, koepels en vertegenwoordigers van het mkb, banken, incassobedrijven, schuldhulpverlening en bewindvoerders of sociaal advocaten.

3.9.8 Iedere gerechtsdeurwaarder is ambassadeur van het ambt

Een grote ambitie vergt een grote eenheid om de schouders eronder te zetten. Het realiseren van die eenheid is zowel een taak van de KBvG als van iedere gerechtsdeurwaarder. Samenwerking, een gemeenschappelijk doel en een gedragen boodschap dragen bij aan de goede uitoefening van het ambt en haar imago.

Iedere gerechtsdeurwaarder is ambassadeur van het ambt. De beroepsgroep zou meer zelfbewust mogen zijn en meer ambitie, trots en passie uit mogen stralen. Dit is de verantwoordelijkheid van de KBvG, maar ook van ieder individueel lid als ambassadeur van het ambt. De beroepsgroep moet proactief naar buiten treden, waarbij voortdurend de kernwaarden en de toegevoegde waarde van het ambt voor het voetlicht worden gebracht.

Gerechtsdeurwaarders zijn allemaal openbaar ambtenaar, al dan niet met een eigen onderneming. Het zwaartepunt moet weer terug naar dat ambt. Er moet bereidheid zijn om kennis met elkaar te delen. De cultuur van onderling wantrouwen en ego's moet plaatsmaken voor de overtuiging dat gerechtsdeurwaarders samen de kwaliteitsnorm en de beroepseer hoog houden. Door samen te werken aan projecten binnen de beroepsgroep, leden te betrekken en bij te dragen aan de maatschappij. Het is de taak van de KBvG om de beroepsgenoten te binden.

Een sterke en gezagvolle PBO is in het belang van beroepsgroep en iedere individuele gerechtsdeurwaarder. De gerechtsdeurwaarder is de beste ambassadeur van de KBvG en het ambt en mag meer ambitie en passie uitstralen. Gerechtsdeurwaarders die geloven in de deontologie en de visie die de KBvG op het ambt heeft en deze visie uitdragen, zullen actievere en betere ambassadeurs zijn zodat de boodschap van de KBvG verder reikt dan ooit tevoren.

Bij alle leden dient het besef door te dringen dat een verbetering van positionering en imago alleen bereikt kan worden wanneer zij zich in de visie en het beleid van de KBvG herkennen, dit eigen maken en zelf gaan uitdragen in ieder contact dat zij hebben.

De gerechtsdeurwaarder dient zich veel kritischer, proactiever en vaker te mengen in het publieke debat. De gerechtsdeurwaarder geeft inhoud aan zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en draagt bij aan het imago als hij zichtbaar aanwezig is om de kernwaarden uit te dragen.

Duidelijke communicatie met een heldere omschrijving en uitvoering van de gewenste positionering is van belang voor het behouden van draagvlak onder de leden. Leden moeten zich kunnen identificeren met de beroepsorganisatie en stralen dat uit. Verder is van belang dat duidelijkheid bestaat ten aanzien van de gekozen koers alsmede de ontwikkelingen, kansen en de bedreigingen van de beroepsorganisatie. De KBvG vormt de verbindende factor en de daadwerkelijke verbinding wordt door deurwaarders zelf gerealiseerd.

Uit de voorgaande opsomming blijkt nadrukkelijk de verbindende rol die de KBvG heeft ten opzichte van haar leden, maar ook ten opzichte van de leden met de buitenwacht.

De ambitie voor de ontwikkeling van het ambt is een ander element, wat nadrukkelijk naar voren komt. Extern wordt de beroepsgroep door de KBvG vertegenwoordigd. Nu de invulling van de taken die de KBvG vervult voor de samenleving en haar leden in kaart is gebracht, kunnen de beleidstaken geformuleerd worden.

De gerechtsdeurwaarder wordt opgeroepen actief te werken met en binnen de KBvG aan de toekomst van het ambt en een meer rechtvaardige rechtshandhaving. Ieder lid moet zich ervan bewust zijn dat hij zelf verantwoordelijk is voor het voor het voetlicht brengen wat het ambt inhoudt.

Trots zijn op het ambt en de hoeksteen vormen van die rechtshandhaving. Iedere dag, op straat, in communicatie, in iedere uiting, kortom: in de dagelijkse praktijk. De gerechtsdeurwaarder behoort te handelen vanuit het besef dat hij de Staat vertegenwoordigt. Hij heeft een verantwoordingsplicht naar de maatschappij en moet zich bewust zijn van de impact van zijn woorden en daden. Datzelfde bewustzijn geldt voor iedere uiting en iedere medewerker. Iedere uiting geschiedt namens het ambt.

Omdat iedere gerechtsdeurwaarder ambassadeur is en het een kleine beroepsgroep betreft, kan een onhandige uitlating van een enkele gerechtsdeurwaarder de eer en het aanzien van het ambt schaden. Overwogen kan worden in het kader van de permanente educatie een media- en communicatietraining aan te bieden.

Gerechtsdeurwaarders horen collegiaal met elkaar om te gaan en in het belang van de beroepsgroep en de maatschappij te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen. Opgetreden moet worden tegen gerechtsdeurwaarders die onwaardig gedrag vertonen. Vrijheid van meningsuiting is een grondrecht en een groot goed, maar geldt, zeker voor dragers van openbaar gezag, niet ongelimiteerd. Als uitingen door de gerechtsdeurwaarder de eer en het aanzien van het ambt aantasten wordt de beroepsdeontologie overtreden en gedraagt de gerechtsdeurwaarder zich niet zoals een goed gerechtsdeurwaarder betaamt. Dergelijke zaken kunnen aan de tuchtrechter worden voorgelegd.

De KBvG vormt de verbindende factor, de daadwerkelijke verbinding wordt door de gerechtsdeurwaarders gecreëerd

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

	Inleiding	63
4.1	Communicatie	64
4.1.1	Verbeter de interne communicatie	64
4.1.2	Houd een goed onderscheid tussen openbare en vertrouwelijke informatie	65
4.2	Structuur	65
4.2.1	Het bestuur moet vaker standpunten uitvaardigen	66
4.2.2	Bij de verkiezing van ledenraadsleden moet de inhoud centraal staan	66
4.2.3	Richt de algemene ledenvergadering anders in	67
4.2.4	De rol van het bureau moet onderkend, uitgedragen en gefaciliteerd worden	68
4.2.5	Stel een Raad van Advies in	68
4.2.6	Richt een jongerenafdeling op	68
4.3	Budget	69
4.3.1	Denk na over alternatieve bronnen van inkomsten	70

Inleiding

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders is als publiekrechtelijke beroepsorganisatie een openbaar lichaam aan wie krachtens de Grondwet verordende bevoegdheid is verleend. De KBvG heeft een deel van de overheidstaak opgedragen gekregen en is niet hiërarchisch ondergeschikt aan een minister. Alle in Nederland gevestigde gerechtsdeurwaarders, toegevoegd gerechtsdeurwaarders, kandidaat-gerechtsdeurwaarders en waarnemend gerechtsdeurwaarders zijn lid van de KBvG.

De algemene wettelijke taakomschrijving van de KBvG is dat zij de goede beroepsbeoefening door haar leden en hun vakbekwaamheid bevordert. Het is de KBvG vrij gelaten op welke wijze zij aan de haar opgedragen overheidstaak invulling geeft.

Onder vakbekwaamheid wordt verstaan de kennis en vaardigheden die de gerechtsdeurwaarder nodig heeft om zijn wettelijke taak goed uit te kunnen voeren, alsmede het doen van onderzoek ter bevordering van de primaire taak van de KBvG.

De primaire taak de goede beroepsuitoefening te bevorderen is veel ruimer dan de deontologie of kwaliteit ervan.⁸⁵ De KBvG heeft tot taak visie te hebben, beleid te maken en dit uit te voeren ter verwezenlijking van een meer rechtvaardige en effectieve rechtshandhaving met de gerechtsdeurwaarder als hoeksteen daarvan. Die gerechtsdeurwaarder is betrouwbaar en integer, onafhankelijk en onpartijdig, dienstbaar en vakbekwaam. De KBvG zal op dit vlak in de toekomst nadrukkelijker positie kiezen en een initiërende rol aannemen.

Om gezamenlijk te werken aan een rechtvaardig, effectieve rechtshandhaving, zijn de volgende aanbevelingen van belang voor de beroepsorganisatie zelf:

- **Communicatie**
 - Verbeter de interne communicatie
 - Houd een goed onderscheid tussen openbare en vertrouwelijke communicatie
- **Structuur**
 - Het bestuur moet vaker standpunten uitvaardigen
 - Bij de verkiezing van ledenraadsleden moet de inhoud centraal staan
 - Richt de algemene ledenvergadering anders in
 - De rol van het bureau moet uitgedragen, erkend en gefaciliteerd worden
 - Stel een Raad van Advies in
 - Richt een jongerenafdeling op
- **Budget**
 - Denk na over alternatieve bronnen van inkomsten

⁸⁵ *Kamerstukken II 1999/00, 22775, 16, p. 16.*

4.1 Communicatie

4.1.1 Verbeter de interne communicatie

Gerechtsdeurwaarders moeten zich vertegenwoordigd voelen en hun belangen verdedigd zien. De KBvG doet dit als publiekrechtelijke beroepsorganisatie en heeft onder andere tot doel:

- Onderling verbinden;
- Leden inspireren, motiveren en betrekken;
- Leden die het ambt geen dienst bewijzen, adresseren en aanpakken;
- Een gidsrol vervullen door onder meer het uiten van een heldere visie, gedragen beleid en praktisch toepasbare beroepsnormering.

De KBvG is een bron van kennis. Door middel van diverse communicatiemiddelen verschaft de KBvG informatie over relevante onderwerpen aan haar leden, die van belang zijn voor een adequate beroepsuitoefening volgens de kwaliteitseisen die de KBvG hanteert. Ook voor specifieke zaken kunnen individuele leden bij de KBvG terecht.

De contactmomenten tussen de KBvG en de leden kunnen worden verbeterd en vergroot, bijvoorbeeld door een paar keer per jaar een actualiteitenbijeenkomst te organiseren over de stand van de organisatie, tuchtrecht en wetgeving. Ook is het aan te bevelen informele activiteiten en ontmoetingen te stimuleren.

Op deze manier weet de gerechtsdeurwaarder waar de KBvG mee bezig is en waarom, en kan de gerechtsdeurwaarder daarop inspelen. De KBvG moet actief bevorderen dat leden informatie tot zich kunnen nemen. Dat wil dus zeggen dat overgestapt moet worden van pull naar push. Door bijvoorbeeld gepubliceerde vergaderstukken en notulen ook via e-mail naar de leden te sturen.

Communicatie is niet alleen zenden. Vanuit de KBvG moet er vaker gevraagd worden om de standpunten en de visie van de gerechtsdeurwaarder. Dit kan met raadgevende stemmen tijdens de algemene ledenvergadering en met polls door het jaar heen. Ook kan dit door het inrichten van brainstormsessies over bepaalde onderwerpen door het land heen. Als de KBvG haar omgeving goed aanvoelt maakt zij betere analyses, regeert ze beter en bereikt ze vaker haar doel.

Het bestuur, het bureau en de ledenraad moeten meer gezicht krijgen. Dit kan bijvoorbeeld door namen en foto's van de leden op de openbare site te zetten en in contact te treden met leden en externen, zowel met borrels, activiteiten op het bureau en in het land.

Het aantal leden dat betrokken is bij de KBvG, of actief is binnen haar organen moet worden vergroot. Hoewel de KBvG een duidelijke structuur heeft van actief en passief kiesrecht en uit onderzoek blijkt dat de gerechtsdeurwaarder de bestuurs- of ledenraadsleden eenvoudig kan

bereiken, blijft een 'wij en zij-gevoel' overheersen. Onbegrip en onwetendheid draagt niet bij aan cohesie. Verbetermogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- Informeer bij de leden om hun specifieke kennis, interesses, vaardigheden en netwerk en de bereidheid deze voor het collectief in te zetten.
- Richt vaker commissies in met leden van buiten de ledenraad.
- Houd deelname aan en aanwezigheid bij commissies centraal en openbaar.
- Verstrek PE-punten bij actieve betrokkenheid.

4.1.2 Houd een goed onderscheid tussen openbare en vertrouwelijke informatie

Bij de KBvG als publiekrechtelijke beroepsorganisatie hoort openheid en verantwoording naar de maatschappij en stakeholders zoals we dat van de rijksoverheid gewend zijn. Uitgangspunt moet zijn dat alle informatie openbaar is, tenzij de informatie als vertrouwelijk wordt bestempeld.

Dat wil dus ook zeggen dat de KBvG zoveel mogelijk stukken op het openbare deel van de website moet plaatsen. Zowel de algemene ledenvergadering als de ledenraadsvergadering zijn openbaar voor het algemeen publiek en dit zou dus ook moeten kunnen voor vergaderstukken.

Vertrouwelijke informatie die ter kennis wordt gesteld aan bepaalde leden moet als zodanig worden behandeld. Het schenden van deze geheimhouding wordt tucht- en strafrechtelijk vervolgd. De geheimhoudingsplicht voor leden van openbare organen – waaronder het bestuur en de ledenraad van de KBvG – is immers van zo evident belang, dat de leden ervan verkeren in een andere positie en in de uitoefening van hun functie geen beroep kunnen doen op de vrijheid van meningsuiting.⁸⁶

4.2 Structuur

De KBvG is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie met een democratische structuur. Om het democratisch gehalte recht te doen, betekent het verkozen worden in een positie binnen het bestuur of de ledenraad in de huidige tijd niet langer een blanco volmacht, maar vereist het een voortdurende terugkoppeling met de achterban.

De KBvG heeft een rijke traditie van actief meewerkende en meedenkende bestuurs- ledenraads-, en commissieleden. Dat is een groot goed en zeer belangrijk voor een beroepsorganisatie als de KBvG. De KBvG moet kunnen bogen op de expertise van de beroepsbeoefenaren zelf en te allen tijde een beroep op hen kunnen doen. Dat zorgt niet alleen voor vakinhoudelijke expertise, maar ook voor betrokkenheid van de leden bij het werk van de KBvG en voor begrip voor de reikwijdte en impact van het werk van de KBvG. Naast actieve gerechtsdeurwaarders bestaat de KBvG uit een professioneel bureau dat het fundament vormt.

⁸⁶ C.A.J.M. Kortmann, *Constitutioneel Recht*, Deventer: Kluwer 2001, p. 372.

4.2.1 Het bestuur moet vaker standpunten uitvaardigen

Het bestuur is belast met de algemene leiding van de KBvG en de uitoefening van haar wettelijke taken. De KBvG voert een openbare agenda waarop alle activiteiten en afspraken zichtbaar zijn, stelt een wekelijks verslag op van de werkzaamheden en de ontwikkelingen in het beleid en openbaart alle stukken en correspondentie tenzij het belang zich daartegen verzet.

Het bestuur moet vaker standpunten uitvaardigen. Bijvoorbeeld over zaken waar wetgeving of jurisprudentie onvoldoende duidelijk zijn of de verkeerde kant op gaan. Deze standpunten bieden houvast aan de gerechtsdeurwaarder. Hoe meer de standpunten gezien worden als gezaghebbend, hoe meer de wetgever en de rechtspraak er rekening mee gaan houden. Een bestuursstandpunt kan op eigen initiatief of op verzoek van een partij worden verkondigd.

4.2.2 Bij de verkiezing van ledenraadsleden moet de inhoud centraal staan

De ledenraad is de democratisch samengestelde vertegenwoordiging van alle gerechtsdeurwaarders. Ieder lid moet toegevoegde waarde bieden aan de ledenraad. Deze toegevoegde waarde moet bestaan uit alle aspecten die voor het ambt van belang zijn, zoals technisch-juridisch, klein en groot ondernemerschap, een jonge kandidaat, marketing, innovatie et cetera. Deze toegevoegde waarde bestaat ook uit het actief uitdragen van het beleid en de kernwaarden van het ambt.

De KBvG is gedreven ervoor te zorgen dat iedereen kan vertrouwen op een rechtvaardige en effectieve handhaving van het civiele recht

Voor het goed functioneren van het democratisch recht moet de (her)verkiezing van ledenraadsleden om de inhoud gaan. Dit is nu niet altijd het geval. Dit kan worden verbeterd door het vooraf toezenden van de cv's van de kandidaten, een motivatiebrief en een stemverklaring op

belangrijke onderwerpen. De kandidaten kunnen op een aantal zaken hun visie geven aan de hand van bulletpoints. Daarbij moet de ledenraad zichtbaar zijn voor de achterban aan wie hij immers verantwoording schuldig is. De ledenraadsleden moeten om die reden met naam en contactgegevens op de website van de KBvG vermeld staan. Daarbij kan de zichtbaarheid worden vergroot, bijvoorbeeld door het actief toezenden van vergaderstukken en notulen aan alle leden en stemuitslagen en commissiesamenstellingen op naam kenbaar te maken.

Ledenraadsleden hebben een grote verantwoordelijkheid en moeten hun belangrijke taak de aandacht geven die hij verdient. Juist de ledenraadsleden moeten er eer in vinden de visie van de KBvG en de kernwaarden van het ambt actief als ambassadeurs uit te dragen, intern en extern. Juist de ledenraadsleden moeten alles in het werk stellen het belang van de KBvG en de beroepsorganisatie te dienen. Indien dit niet langer mogelijk is, zal het ledenraadslid zijn functie beschikbaar moeten stellen voor iemand die dat wel kan. De voorzitter van de ledenraad moet de leden eerder voordragen voor ontslag indien diegene niet (meer) voldoet aan hetgeen van een ledenraadslid mag worden verwacht.

4.2.3 Richt de algemene ledenvergadering anders in

De algemene ledenvergadering is het evenement waar tweemaal per jaar alle leden en belangstellenden bij elkaar komen om de stand van zaken van het ambt te bespreken. Ieder lid van de KBvG heeft actief en passief stemrecht in de algemene ledenvergadering. De algemene ledenvergadering beraadslaagt en beslist zo nodig over het verslag van de werkzaamheden van het bestuur, heeft budgetrecht, adviesrecht ten aanzien van vast te stellen verordeningen en kiest de leden van de ledenraad. Naast deze in de wet geregelde onderwerpen is de algemene ledenvergadering het moment om te worden bijgepraat over het reilen en zeilen van de beroepsorganisatie en de gelegenheid beroepsgenoten te treffen.

De algemene ledenvergadering verliest populariteit en moet anders worden ingericht. Hoewel er sprake zou moeten zijn van een vergadering, is de algemene ledenvergadering ingericht als een college. Leden kunnen beter worden betrokken door het vergroten van interactie. Tegelijkertijd zou de vergadering groter effect sorteren als de leden voortdurend wordt gevraagd om hun mening en wel door het stemmen op voorstellen en stellingen. Hoewel het uiteindelijk de ledenraad is die het beleid vaststelt, kan hij de uitslag van de stemmingen gebruiken als advies. Besluit hij anders dan het advies dan zal hij dit besluit beter moeten motiveren.

Het afleggen van verantwoording door de portefeuillehouders en de verkiezing voor nieuwe ledenraadsleden nemen vrijwel alle tijd in beslag. Deze onderdelen moeten worden herzien, bijvoorbeeld door de verantwoording plaats te laten vinden door toezending van het verslag per e-mail. Het vooraf toesturen van stukken en rapportages bevordert het begrip en activiteit.

Gedacht kan worden aan differentiatie tussen de voor- en najaarsvergadering:

- De voorjaarsvergadering biedt een jaarlijkse presentatie aan gerechtsdeurwaarders, beleidsmakers, media en stakeholders over de staat van het ambt, rechtshandhaving en schuld, onderbouwd met harde data die verkregen wordt door onder meer het gebruik van de verordening gegevensverstrekking. De voorjaarsvergadering dient dan vooral ook voor publiciteit en netwerken.
- De najaarsvergadering kan meer vakinhoudelijk zijn.

Het is mogelijk om gastsprekers uit te nodigen, een symposium te houden of in deelverband brainstormsessies of werkgroepen te houden waarvan opnieuw de uitslag als advies aan de ledenraad wordt verstrekt. Deelname aan de algemene ledenvergadering kan worden gekoppeld aan permanente educatie.

4.2.4 De rol van het bureau moet onderkend, uitgedragen en gefaciliteerd worden

Het bureau van de KBvG heeft een niet te onderschatten, ondersteunende rol. Daar waar de bestuurs- en ledenraadsleden zich naast hun dagelijks werk inzetten voor de KBvG, zijn de medewerkers uitsluitend werkzaam voor de KBvG. Het bureau is het staforgaan van de KBvG, wat niet mag worden verward met een secretariaat. Het bureau onderhoudt contacten, bereidt voor, coördineert, regisseert, creëert, signaleert en adviseert. Maar de belangrijkste rol van het bureau is die van kwaliteitsbewaking, van het monitoren van de consistentie van beleid en de uitvoering ervan.

De medewerkers van het bureau zetten zich dagelijks in voor het ambt en de beroepsorganisatie, maar zijn er zelf geen onderdeel van. Van het bureau van de KBvG mag een zekere mate van onafhankelijkheid verwacht worden. Die positie moet gekoesterd worden. Het is van groot belang dat het bureau stabiliteit kent; zo heeft het bestuur een ervaren en kritische sparringpartner, blijven contacten en ervaring binnenboord, zo ontstaan er duurzame relaties met stakeholders gebaseerd op vertrouwen. De rol van het bureau moet onderkend, uitgedragen en gefaciliteerd worden. Het bureau is de fundering voor koersvast beleid.

De KBvG heeft belang bij een professioneel bureau met voldoende hooggekwalficeerde juristen en beleidsmedewerkers. Meer dan ooit tevoren is het daarenboven van belang dat de KBvG medewerkers in huis heeft gespecialiseerd in communicatie, public relations en public affairs. Daartoe moet het bureau meer middelen hebben.

4.2.5 Stel een Raad van Advies in

Goede contacten met stakeholders, koepels en invloedrijke personen uit andere disciplines zijn van groot belang en het is verstandig dit te institutionaliseren. Het is aan te bevelen dat de KBvG een Raad van Advies instelt. De Raad van Advies wordt breed samengesteld gevormd en bevat geen gerechtsdeurwaarders. Zo wordt de legitimatie van de KBvG vergroot met externe deskundigen die een frisse blik werpen op de positie en het functioneren van de beroepsgroep.⁸⁷ Daarbij moeten mensen worden aangezocht die beschikken over een relevant netwerk en (bestuurs)ervaring in bijvoorbeeld politiek, rechtspraak of wetenschap en bereid zijn de kennis en ervaring die zij hebben belangeloos en onbezoldigd in te zetten ten behoeve van de doelstellingen van de KBvG. Naast het geven van advies en het kunnen klankborden, dient de Raad van Advies de lobby van de KBvG.

4.2.6 Richt een jongerenafdeling op

Binnen de KBvG wordt niets georganiseerd om jonge leden te betrekken bij de KBvG en haar organen. In het samenbrengen van jonge leden zit een waardevolle bijdrage voor de beroepsgroep en het is aan te bevelen een jongerenafdeling in te richten. Het doel is het vergroten van de band

⁸⁷ *Noblesse Oblige. Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (Artikel 85 Gerechtsdeurwaarderswet)*, 2009, p. 22.

tussen de jonge leden onderling, het vergroten van de verbinding tussen de jonge leden en de KBvG, het vormen van goede ambassadeurs voor het ambt en de KBvG en talenten vormen en vinden voor de organen van de KBvG. De jonge leden moeten trots zijn tot het ambt te behoren.

Binnen de jongerenafdeling moeten ook de studenten die nog geen lid zijn worden betrokken, zodat ze vanaf het moment dat ze hebben gekozen om gerechtsdeurwaarder te willen worden betrokken worden bij de KBvG en haar beleid. Vanaf het moment van de beëdiging tot stagiair is iemand lid van de KBvG en dit moet ook worden ervaren als het onderdeel worden van de familie van gerechtsdeurwaarders. Zo kunnen deze leden worden verwelkomd op het bureau voor een kennismaking en het ontvangen van een welkomstpakket. En een borrel.

4.3 Budget

Op dit moment heeft de KBvG – buiten de heffing die zij aan de leden oplegt – geen bronnen van inkomsten. Deze bronnen zal zij wel moeten vinden om haar taak naar behoren uit te kunnen blijven voeren.

De KBvG is wettelijk verplicht alle kosten die uit de uitvoering van de haar bij de wet opgedragen taken voortvloeit zelf te dragen. Om deze kosten te dekken legt zij een heffing op aan alle leden. Dit model is niet houdbaar:

- In de eerste plaats wordt van de KBvG meer verwacht dan voorheen.
- In de tweede plaats neemt het aantal leden af.⁸⁸

De twee zusterorganisaties (NOvA en KNB) hebben door het veel groter aantal leden een veel groter budget ter beschikking. Voor slechts een klein deel van de werkzaamheden die de juridische beroepsorganisaties uitvoeren is sprake van variabele kosten afhankelijk van het aantal leden. De rest van de werkzaamheden vergt een bepaald budget onafhankelijk van het aantal leden (850 leden (KBvG) of 17.000 leden (NOvA)). Het is in feite niet reëel dat de volledige publieke bijdrage die de KBvG levert wordt gedragen door een kleine beroepsgroep.

De KBvG zal de overheid moeten verzoeken een deel van de lasten te vergoeden die veroorzaakt worden door de niet bij de wet aan de KBvG opgedragen taken, zoals het doen van onderzoeken die een bijdrage leveren aan een meer rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving. Het is ook vanzelfsprekend dat de overheid een bijdrage levert aangezien het gaat om de uitvoering, het toezicht en de regelgeving van een staatstaak.

⁸⁸ In 2013 telde de KBvG 962 leden. In 2016 (medio juli) zijn dit er 858. Het ledenaantal zal in de aankomende jaren naar verwachting verder afnemen.

4.3.1 Denk na over alternatieve bronnen van inkomsten

Voor zowel de wettelijke als buitenwettelijke taken moet de KBvG daarnaast aanvullende bronnen van inkomsten vinden. Een paar mogelijkheden ter verkenning:

- Onderzoek financieren door publieke of private partijen
- Onderzoek uitbesteden aan de wetenschap in ruil voor gebruik van de data van de KBvG
- Een toeslag of registratiebijdrage op ieder exploitatiewerk bedrag via de algemene middelen van de KBvG wordt aangewend voor kwaliteitsverbetering van de rechtshandhaving
- Verkoop of verhuur van data van de KBvG
- Subsidie
- KBvG als inkooporganisatie van producten of diensten voor de beroepsgroep, waardoor zij marge ontvangt en voor de hele beroepsgroep door schaalvoordeel korting realiseert
- Aanwenden stabiele inkomstenstroom SNG in het kader van de doelstellingen van de KBvG en ter uitvoering van haar beleid.

Nawoord

U heeft een beleidsplan gelezen waaruit visie en ambitie blijkt. Een plan dat noodzakelijk is voor de toekomst, om de kernwaarden en visie van de gerechtsdeurwaarder én de KBvG helder voor ogen te hebben.

Sinds de KBvG in 2001 werd ingesteld is de branche behoorlijk veranderd. De Gerechtsdeurwaarderswet gaf duidelijke taken voor de KBvG mee: de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid.⁸⁹ Sindsdien zijn er diverse beleidsrapporten geschreven, zoals Noblesse Oblige, worden preadviezen omgezet in wetgeving, is de Gerechtsdeurwaarderswet gewijzigd en zien meer en meer initiatieven, zoals het beslagregister, het levenslicht.

De ontwikkelingen in de maatschappij en ons ambt volgen elkaar razendsnel op en zullen ons vak fors veranderen. Zonder plan de toekomst in, zal zonder twijfel leiden tot het missen van kansen op de taakgebieden van de KBvG, zoals hierboven beschreven. Een gedegen beleidsvisie voorkomt ad-hocbeleid en biedt niet alleen de KBvG maar ook de individuele gerechtsdeurwaarder handvatten in het dagelijks werk bij het bouwen aan de toekomst.

Dit beleidsplan is opgesteld door noeste arbeid van de commissie Meerjarenbeleid. De commissie is tijdens de ledenraadsvergadering van 18 december 2014 in het leven geroepen. In anderhalf jaar tijd heeft de commissie met plezier en ambitie, kritisch en realistisch de stand van de rechtshandhaving, de gerechtsdeurwaarder en de KBvG onderzocht en tegen het licht gehouden.

Met een vooruitstrevende blik op de toekomst én realiteitszin is gewerkt aan een plan met visie en perspectief.

⁸⁹ Art. 57 Gdw.

De samenstelling van de commissie Meerjarenbeleid was als volgt:

- mr. S.J.W. (Sjef) van der Putten, toegevoegd gerechtsdeurwaarder en lid van de ledenraad (schrijver)
- A.Ch. (Arjan) Boiten, gerechtsdeurwaarder in Den Haag en voorzitter van de ledenraad (voorzitter)
- drs. M.D. (Michaël) Brouwer MSc, gerechtsdeurwaarder in Leeuwarden en lid van de ledenraad
- M.A. (Rinus) van Etten (vanaf 1 oktober 2015), gerechtsdeurwaarder in Rotterdam en lid van het bestuur
- A.A.P. (Anton) Maas, gerechtsdeurwaarder in Breda
- M.R. (Michael) Swier, gerechtsdeurwaarder in Amsterdam en lid van de ledenraad
- mw. mr. S.N. (Saskia) Peijnenburg, tot 31 december 2015 lid van de KBvG en deze commissie, thans werkzaam als advocaat in Amsterdam
- mw. N. (Nienke) van Bockhooven, tot 1 oktober 2015 lid van het bestuur en deze commissie

De commissie is in de eerste plaats dank verschuldigd aan alle leden van de KBvG, die in groten getale hun medewerking hebben verleend aan het KBvG Ledenonderzoek 2015 en hun stem hebben laten horen. Daarnaast wil zij het bijzonder haar dank betuigen aan de volgende personen, die als autoriteit op hun vakgebied hebben bijgedragen aan de inhoud van dit rapport:

- mr. dr. C. van den Berg-Smit, hoofddocent Hogeschool Utrecht
- W.W.M. van de Donk, voorzitter KBvG
- mr. M.L. van Genderen, jurist Bureau KBvG
- drs. H.J. van Gerven MBA, partner Aqturion
- mr. T.R.B. de Greve, advocaat partner Stibbe
- drs. M. Jansma MBA, docent ondernemerschap Hogeschool Utrecht
- prof. mr. A.W. Jongbloed, hoogleraar executie- en beslagrecht Universiteit Utrecht
- dr. H. Kaptein, rechtsfilosoof en hoofddocent Universiteit Leiden
- D. Klok, directeur operations Lindorff
- mr. L.C.J. Netten, oud-president Union Internationale des Huissiers de Justice
- M. de Niet, gerechtsdeurwaarder in Tiel
- mr. H.A. Stein, advocaat-partner Van Clooth, auteur diverse handboeken beslag- en executierecht
- mr. D. Storme, directeur SAM-TES kenniscentrum voor gerechtsdeurwaarders in België
- E. Vilippus LLM MSc, lid Council Permanent de Union Internationale des Huissiers de Justice
- mr. K.M. Weisfelt, directeur Bureau KBvG
- mr. J.M. Wisseborn, oud-voorzitter KBvG

Bijlage

Global Code of Enforcement

Union Internationale des Huissiers de Justice (UIHJ), 2015

Part 1 – Fundamental principles

Article 1: Fundamental right to enforcement

Every creditor who is the holder of an enforceable title, whether judicial or extra-judicial, has the right to effective access to its enforcement in respect of his defaulting debtor, subject to the conditions provided for by the law and without prejudice to the reserve of those immunities from enforcement provided for in national and international law.

This right is granted without discrimination and regardless of the amount of the claim.

Article 2: The debtor is answerable for his debts on all his goods

The debtor is answerable for his debts on all his goods wherever these are to be found.

National laws can require the debtor to declare the extent of his estate. They must provide for the applicable sanctions.

The debtor who deliberately organizes his insolvency makes himself liable.

Article 3: Enforceable titles

Are enforceable titles, all court decisions with power of enforceability as well as those documents to which the law grants the power of enforceability, in particular, authentic instruments, arbitral decisions, and judicial transactions.

Article 4: The immediately enforceable nature

The beneficiary of an enforceable judgment shall not be required to have recourse to other legal procedures to obtain enforcement.

Article 5: Costs of enforcement

The costs of enforcement are payable by the debtor, but the creditor must pay them in advance, except in those cases provided for by the law (in particular for the payment of maintenance).

In the event of the insolvency of the debtor, the costs are borne by the creditor.

Should the judge decide that the creditor has abused his power to seek enforcement, he may direct the creditor to pay the costs of enforcement and to compensate the loss sustained by the debtor. States must ensure that these enforcement costs are fixed, predictable, transparent and reasonable. They must make certain that these enforcement costs are fixed, predictable, transparent and reasonable.

Article 6: Speed of enforcement

States must ensure that all creditors have equal access to enforcement measures by providing judicial assistance.

Article 7: Legal hours

Enforcement may not take place outside the legal hours determined in accordance with the national law of the State of enforcement.

Article 8: Service of the enforceable title and acts of enforcement

Every measure of enforcement must on pain of nullity be preceded by the service or notification of the enforceable title on the debtor in accordance with the procedures provided for by national law. Every act of enforcement must be brought to the attention of the debtor.

Article 9: Access to information

States must make provision that all relevant bodies, both public and private, shall disclose as quickly as possible to the professionals instructed with enforcement all information that they hold about the domicile, registered office or principal place of business of the debtor, as well as about the elements constituting its assets. These bodies may not withhold information by invoking professional confidentiality.

Article 10: Alternative or participatory enforcement

States must ensure that the professional instructed with the enforcement has the option of adopting a consensual enforcement procedure at the request of the debtor.

In order to adapt the enforcement to the situation of the creditor and the debtor, states must allow the active participation of the parties to the enforcement.

Article 11: Reestablishment of the debtor

When it is necessary for the reestablishment of the debtor, the states shall introduce procedures that make it possible to settle the liabilities of the debtor.

Article 12: Use of new technologies

Acts of enforcement may be carried out using all forms of support, including non-material ones, subject to the precautions provided for by the national law of the state where the enforcement is made.

Article 13: Assistance of the forces of public order

The State must upon its responsibility guarantee the assistance within a reasonable period of time the assistance of the forces of public order to the professional persons instructed with the enforcement of enforceable titles who request same.

States must ensure that judicial officers and enforcement agents are able in the context of the implementation of an enforcement measure to enter the premises belonging to the debtor or occupied by same even without his consent or in his absence.

When the goods of debtor are to be found with a third party, the authorization of a court to enter the premises is required.

Article 14: Transparency

States must ensure that the public is informed about the measures of enforcement.

States must use the new technologies to allow cooperation between enforcement professionals both internally and internationally.

The creditor must be able to keep himself informed of the enforcement measure by using the new technologies where applicable.

Article 15: Extraterritoriality

Any measure that has effects of an extraterritorial nature may only be implemented by a judicial officer or enforcement agent of the State of the place of enforcement.

Part 2 – Judicial officers and enforcement agents

Article 16: Specialization of judicial officers and enforcement agents

Only a judicial officer or an enforcement agent authorized by the State may conduct an enforcement procedure in accordance with national law.

Article 17: Obligations

The authorized agent or judicial officer is required to proceed with the required enforcement measures on every occasion this is lawfully required of him, except in the event of those impediments as provided for by law or for any other cause justified by those reason which are left to the discretion of the enforcement professional and in accordance with the rules of professional ethics. He is bound by professional secrecy.

Article 18: Professional status of enforcement agents

The persons instructed with enforcement must be made subject to regulations governing their professional status which guarantee the quality of the enforcement by demanding a high level of legal qualification.

Enforcement agents and judicial officers must be required to comply with obligations regarding initial training and lifelong training.

Article 19: Professional ethics

States must take measures to define the rules of the professional ethics of enforcement agents and judicial officers.

Article 20: Professional discipline

A disciplinary procedure that complies with the rules of fair process before an independent organ that decides in adversarial proceedings must be installed.

The disciplinary sanctions must be defined and be proportional to the gravity of the errors committed. The disciplinary decision may be appealed.

Article 21: Secondary activities

The professional status must allow judicial officers and enforcement agents to pursue secondary activities that are compatible with their position.

In particular, they must be capable of being authorized to proceed to the amicable collection of debts.

Part 3 – Judicial authorities

Article 22: Role of judges

Only a judge can rule on disputes arising from the enforcement and order the measures necessary for its implementation at the request of one of the parties or of the enforcement agent or judicial officer.

The judge to whom application is made by the debtor, an interested third party, the enforcement agent or judicial officer or may suspend or cancel an enforcement measure should a sound reason justify such.

Article 23: Timeframe for enforcement

The judge may amend the enforcement and grant a stay of enforcement.

Article 24: Supervision of the activities of the enforcement agent and the judicial officer

Except if they are agents of the State, enforcement agents and judicial officers perform their activities under the supervision of the Public Prosecutor, who may, where applicable, send them an order to lend their assistance.

The Public Prosecutor records all complaints formulated upon the occasion of an enforcement measure.

Part 4 – Provisions common to enforcement measures

Article 25: Goods that cannot be seized

All goods can be seized subject to the exclusion of those goods considered immune from seizure by national law. In the event of a seizure of bank assets, a sum must be left at the disposal of the debtor sufficient to ensure his and his family's subsistence, the amount whereof is determined by law.

Article 26: Immunity

Cases of immunity must be clearly specified in national law, particularly in respect of the state and public entities, as well as in respect of diplomatic personnel.

Article 27: Proportionality of the enforcement measure

The enforcement measure must be proportional to the amount of the claim. In the event of abuse, the creditor may be directed to make reparations.

Article 28: Autonomy of the judicial officer and the enforcement agent

The judicial officer or the enforcement agent autonomously implements the measure most appropriate to the rights of the creditor and the basic rights of the debtor.

Article 29: Flexibility of the enforcement measures

States must organize their enforcement systems by adapting them to the interests of the creditor and the economic and social situation of the debtor. For this reason, they must diversify the enforcement measures so that the judicial officer or enforcement agent may choose among them in keeping with the circumstances.

Article 30: Flexibility having regard for the nature of the goods

States shall adapt the measures of execution to the legal status of the seized assets.

Article 31: Enforcement in kind

When a judge directs to the performance or non-performance of an obligation, he must be able to accompany his judgment with a constraint measure.

Article 32: Enforcement on the person of the debtor or his family

States shall ensure that enforcement on the person complies with international Conventions, Charters and Declarations.

Imprisonment for civil debt is prohibited.

Enforcement on the members of the family of the debtor must be prohibited and the primacy of the interests of the child must be respected.

Part 5 – Provisions common to provisional measures

Article 33: Right to a provisional or conservatory measure

Every creditor who shows relevant circumstances may obtain authorization from the judge for the application of a provisional or conservatory measure to ensure the protection of his rights. The creditor who is the holder of an enforceable title may implement the provisional or conservatory measure without the authorization of a judge.

Article 34: Procedure

A swift procedure must be established so that preservative or provisional measures may be authorized by a judge. The measures must be limited in time. The procedure does not have to be adversarial. The person in whose respect the measure is ordered must be able to dispute it without delay and by a simplified means of applying to the judge. If the judge considers that the measure did not have merit, the party which applied for and obtained the measure must indemnify the other party in full.

Bijlage

Aanbevelingen

Een rechtvaardige, effectieve rechtshandhaving

Kennisgeving en procesinleiding

- Laat de kennisgeving van (buiten)gerechtelijke stukken bij de gerechtsdeurwaarder
- Behoud de rol van de gerechtsdeurwaarder bij de procesinleiding
- Faciliteer digitale kennisgeving en communicatie

Rechtspraak

- Zorg voor een goede toegang van het recht door herziening van het griffierechtenstelsel
- Bied kwaliteit van rechtspraak
- Geef de gerechtsdeurwaarder de bevoegdheid om een executoriale titel af te geven in erkende of niet-betwiste geldvorderingen

Informatievoorziening

- Zorg ervoor dat de verweerder verplicht is om informatie te geven over zijn gehele vermogen
- Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder informatie over het vermogen van de verweerder mag halen
- Geef de KBvG een sleutelrol rond informatie, veiligheid en privacywetgeving
- Vorm als gerechtsdeurwaarder het knooppunt van betrouwbare informatie
- Zorg ervoor dat de KBvG een jaarlijkse monitor publiceert met cijfers over economie, maatschappij en rechtsstaat
- Laat de gerechtsdeurwaarder de ogen en oren van de overheid zijn

Beslag en executie

- Moderniseer het beslag- en executierecht
- Maak executieverkoop ook onderhands en via internet mogelijk
- Leg beslag op auto's via het register van de Rijksdienst voor het Wegverkeer
- Schep duidelijkheid in gerechtelijke ontruiming
- Zorg voor een effectieve en efficiënte samenwerking met Justitie

De gerechtsdeurwaarder als tenuitvoerleggingsautoriteit

- Zorg ervoor dat de gerechtsdeurwaarder zich direct kan wenden tot de rechter
- Laat invorderingen centraal geregeld worden

Proces-verbaal van constatering

- Verstevig de positie van het proces-verbaal van constatering in het bewijsrecht
- Waarborg de doelmatigheid en kwaliteit van het proces-verbaal van constatering door middel van richtlijnen
- Verricht onderzoek naar het maatschappelijk voordeel van het proces-verbaal van constatering

De gerechtsdeurwaarder

Kernwaarden

- Betrouwbaar en integer
- Onafhankelijk en onpartijdig
- Dienstbaar
- Vakbekwaam

Kwaliteit, toezicht en tuchtrecht

- De KBvG moet de beroepsnormering verordenen, verduidelijken en uitdragen
- De KBvG moet de gerechtsdeurwaarder faciliteren bij kwaliteitsverbetering
- De KBvG moet een duidelijke rol hebben als toezichthouder en ook zo optreden
- Tuchtrecht moet bijdragen aan preventie en beroepsnormering

Kennis, vaardigheden en onderzoek

- Er moet kritisch gekeken worden naar de toegang tot het ambt en het opleidingshuis
- Er moet aandacht komen voor een leergang ondernemerschap
- Zorg voor een verbetering van permanente educatie
- Streef naar wetenschappelijk onderwijs en onderzoek

Ambtelijke tarieven

- Zorg voor een nieuw kostprijsonderzoek voor tarieven richting de verweerder
- De tariefvrijheid van gerechtsdeurwaarders moet opnieuw bekeken worden

Ondernemerschap en perspectief

- Versterk de nevenactiviteiten voor de gerechtsdeurwaarder
- Zorg voor de benodigde randvoorwaarden voor de ondernemer-gerechtsdeurwaarder

Internationale samenwerking

- Geef bekendheid aan de Global Code of Enforcement
- Zorg voor meer en betere internationale samenwerking
- Implementeer de internationale standaarden zoals deze zijn afgesproken

Digitalisering en innovatie

- Draag zorg voor de verdere ontwikkeling van het beslagregister
- Draag zorg voor een innovatieagenda van SNG

Het gezag van de gerechtsdeurwaarder

- Zorg ervoor dat men zich niet kan onttrekken aan het gezag van de gerechtsdeurwaarder
- Zorg voor herkenbaarheid en voorkom zo agressie en geweld richting de gerechtsdeurwaarder

Publiek en politiek debat

- Werk aan het imago van de gerechtsdeurwaarder
- Zorg voor marketing en communicatie
- Geef jaarlijks een monitor uit
- Zorg voor een goede profilering van het ambt
- De KBvG moet de belangen behartigen van de gerechtsdeurwaarder
- De KBvG moet zich mengen in het politiek debat rond rechtshandhaving
- De KBvG moet investeren in haar netwerk en dit uitbouwen
- Iedere gerechtsdeurwaarder is ambassadeur van het ambt

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

Communicatie

- Verbeter de interne communicatie
- Houd een goed onderscheid tussen openbare en vertrouwelijke communicatie

Structuur

- Het bestuur moet vaker standpunten uitvaardigen
- Bij de verkiezing van ledenraadsleden moet de inhoud centraal staan
- Richt de algemene ledenvergadering anders in
- De rol van het bureau moet uitgedragen, erkend en gefaciliteerd worden
- Stel een Raad van Advies in
- Richt een jongerenafdeling op

Budget

- Denk na over alternatieve bronnen van inkomsten

Colofon

Versie 1.1 – 7 juli 2016

Uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie
voor Gerechtsdeurwaarders, Den Haag, juli 2016

Ontwerp en uitvoering:
Okapi. corporate identity atelier, Rotterdam

Foto's:
Shutterstock (pagina 1, 6, 10),
Groot & Evers Gerechtsdeurwaarders (pagina 30)
Truus van Gog (pagina 62)

Druk:
Drukkerij van Deventer, 's-Gravenzande

In dit document zijn actuele ontwikkelingen zoveel
mogelijk meegenomen, waarbij als einddatum van het
manuscript 1 juli 2016 geldt.

Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
+31 (0) 70 - 890 3530
www.kbvg.nl